

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti-vrsta
malloglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naše jamstvo.

Naglasili smo, da je SLS po svojem bistvu stranka sredine. Ljudska stranka pojmuje narod kot živ, sklenjen organizem, ki ga ni mogoče razdeliti, in če se deli, je to amputacija, ki boli oba, oziroma vse razdeljene dele. Ljudska napredna politika je le tista, ki z vsemi močmi in sredstvi skrbi in dela za napredek vseh delov ljudskega organizma, to je vseh stanov, vseh pokrajin in vseh narodnostnih enot. Iz tega načela seveda nujno sledi, da je treba največ javne pomoči in zaščite tistim slojem, ki bi brez te pomoči hiral in umiral v neizogibno škodo celote. Zato so ljudski stranki tuji razredni boji, kakor ji je tuj kapitalističen družabni red na eni in revolucija, diktatura v vsaki obliki, tudi »proletarska«, na drugi strani.

Predpogoj dobrega izravnavanja interesov in s tem predpogoj zdravega ljudskega napredka pa je popolna svoboda združevanja, organizacije in zborovanja. Zato je vsaka ljudska stranka, ki to hoče, najhujša sovražnica nasilja, reakcije, terorja, zato je ves njen program prežet socialnega obeležja in socialnega čustvovanja.

Slovenska ljudska stranka je vedno dosledno ta svoj program izvrševala in ga kljub vsem težavam in žrtvam držala visoko nad vsemi dnevnimi političnimi boji. Ko se je po vojni v vseh državah dvignila reakcija in je val te reakcije z vso brutalnostjo planil tudi v našo državo, je naša stranka brez strahu in oklevanja na vsa usta izpovedala to svoje načelo in ga trdovratno branila, čeprav skoraj popolnoma osamljena v celem parlamentu in vsej politični javnosti in obrekovana »kato-liškega boljševisma«.

Oster nastop Jugoslovanskega kluba proti Draškovičevemu zakonu o »redu in radu« nam je napravil kleveto protidržavnosti, anacionalnosti in prevratnosti, pod katero smo trpeli dolga štiri leta. In v debati o zakonu o »zaščiti države« je bila Slovenska ljudska stranka edina, ki si je upala načelno pobijati to reakcionarno uredbo, in je s svojim nastopom edina dosegla, da so se vsaj nekatere ostrine prvotnega načrta tega zakona omilile. Vsak priprost delavec, ki je zasledoval belgrajske dogodke, nam bo potrdil, da smo trdno držali načelo politične svobode tudi takrat, ko so mnogi bivši komunistični voditelji zapuščali delavske množice in hiteli javnost po listih in ustnih izjavah v mrzličnem strahu prepričevati, kako da obsojajo revolucionarne cilje in namene moskovske internacionale, za katero so poprej množice hujskali. Vsak nam bo potrdil, da je na nas tedaj ležala vsa težina tega boja, kajti razen pokojnega Stojana Protičja, ki je pobijal »Obznano« in njene absurdnosti s strogo pravniškega stališča, nismo imeli nobenega pomočnika. Socialisti vseh barv so se poskrili in zemljoradniki so s svojimi nesmiselnimi napadi več škodovali kot koristili.

Ni odveč, če znova pokažemo tudi na tisto dobo, ko je »beli teror« v naši državi napravil resen poskus, da bi pod firmo nacionalističnega šovinizma enkrat za vselej z mečem in krvjo zatrl vsako svobodno gibanje ljudskih množic, zlasti vsako politično svobodo delavstva. V tistih dneh, ko je javna varnost tudi v Sloveniji padla pod ničlo, ko so se delavske množice pod strašno silo od zgoraj raztresle in poskrile kot jate preplašenih golobov, je bila samo Slov. ljudska stranka, ki se je upala upreti tistemu režimu in samo njeni poslanci so si upali nastopiti križevo pot v trboveljske revirje in druga delavska središča, da tam z dejanskim posredovanjem in javnim nastopom po svojih močeh onemogočijo, da bi nasilje in umori dobili sankcijo oblastvene zaščite ter da pripomorejo pravici do veljave.

Pravtako smo uverjeni, da nam nihče ne bo oporekal, da je z nastopom Davidović-Koroščeve vlade leta 1924. nasilje izginilo kakor bi odrezal. Smelo si privajamo to zaslug. Organizacije, ki so bile ustanovljene za nasilje in radi nasilja, so tedaj apelirale na svoje prijatelje v tisti vladi, toda vsled prisotnosti SLS v vladi so vsi njihovi aspi pri uspehu padli v vodo. Če bi Davidović-Koroščeva vlada ne bila prinesla državi in ljudstvu nič drugega kot to, da je njen nastop pomenil konec ubijanja neoboroženega, preganjanega delavstva, bi bila že samo radi te edine zasluge vlada, ki se je mora s hvaležnostjo in veseljem spominjati vsak, ki ljubi mir in svobodo, ki mu je zaščita zatiranih slojev pri srcu.

Vemo, da nam bo od te ali one strani prišel ugovor, da nismo v tem pravcu vsega dosegli in nam bo kdo našteval reakcionarne uredbe, ki v državi kljub našemu prizadevanju še obstoje in obstoje tudi tisti čas, kadar je naša stranka v vladi. Sicer je ta ugovor za pametnega človeka, ki razume, da vsaka bolezen potrebuje do trajnega zdravljenja, in ve, da čim težja je bolezen, tem težje jo je ozdraviti, že a priori jalov, a vendar se nam zdi umestno, da tudi tu opozorimo na dejstvo, da so naši tozadevni uspehi z ozirom na številčno moč naše stranke naravnost veliki in se ne dajo primerjati z uspehi nobene druge parlamentarne delegacije in nobene politične stranke, najmanj pa kake socialistične, oziroma marksistične.

Klevete, ki so padale po našem hrbtu na ta račun, smo danes preboleli. Kljub ostrini tega boja je SLS vselej znala nastopiti tako, da je tudi njen najhujši nasprotnik moral vi-

deti, da nas vodi pri tem iskrena misel koristiti ljudstvu in državi. Sposobnost naše stranke se je malokje tako jasno izkazala kot ravno v tej panogi našega javnega udejstvovanja. Doslednost in sposobnost je tudi tu zmagala in danes je naša stranka zaželjena sodelavka, čeprav vsak, ki z njo hodi, ve, da je v njeni družbi vsem terorističnim in socialnoreakcionarnim poizkusom odklenalo.

Ce se danes obeta, da SLS vstopi v vlado, je to za slovensko delavstvo najveselejše sporočilo, ki ga za te volitve more dobiti. V tej obljubi ima slovensko delavstvo najsigurnejše jamstvo, ki ga je danes mogoče dati, da se časi terorja ne povrnejo več, da se bo tudi pri nas začelo socialno ozdravljenje in sistematično odpravljanje izrastkov, ki jih je rodila poveljna reakcija.

Mislimo, da je s tem pa tudi dana parola, kako naj slovensko delavstvo 11. septembra voli.

Konec blejskih dni.

AVDIJENCE PRI KRALJU.

r Bled, 18. avg. (Izv.) Predsednik vlade Velja Vukičević je imel danes dopoldne daljše konference in razgovore s svojimi prijatelji in somišljeniki. Ob 10. je predsednik odšel v Suvobor, kjer ga je kralj sprejel v avdienco. Nato se je kralj šel sprehajati s predsednikom vlade okoli jezera. Dalje časa sta se živahno razgovarjala.

Med tem časom se je pripeljal na Bled vojni minister general Hadžić, ki se je takoj odpeljal v dvor in se prijavil za avdienco. Nato je odšel v hotel, da obišče Vukičevića. Ker je bil med tem časom predsednik vlade s kraljem, sta se predsednik in vojni minister sestala šele pri kosilu. Po kosilu sta se oba dolgo časa razgovarjala. Vojni minister Hadžić je bil popoldne ob 5. sprejet v avdienci od kralja.

Zvečer je vzbudil veliko pozornost sestanek, ki so ga imeli predsednik vlade Vukičević, vojni minister Hadžić in minister dvora Janković. Opazilo se je, da sta bila predsednik vlade in vojni minister dobro razpoložena. Jutri bo velik lov, katerega se bodo udeležili naš kralj, bivši grški kralj Jurij, predsednik vlade Vukičević, vojni minister Hadžić, češkoslovaški poslanik Šeba in še nekateri drugi diplomati. Po dosedanjih dispozicijah odpotuje predsednik vlade s svojim spremstvom jutri zvečer v Beograd.

SESTANKI Z VUKIČEVIČEM.

r Bled, 18. avg. (Izv.) Povodom sestanka predsednika vlade in dr. Korošca ter drugih sestankov, ki jih je imel predsednik vlade tekom bivanja na Bledu, so se v javnosti pojavili najrazličnejši komentarji. Kakor smo se poučili in kakor nam tozadevno merodajni krogi zatrjujejo, ni sestanku pripisovati nobene posebne važnosti. Razmerje med predsednikom vlade in dr. Korošcem, oziroma med radikalno stranko in SLS, je že tako trdno, da niso potrebni nobeni argumenti, da bi to razmerje okrepljevali. Razmerje je prisrčno danes in bo tudi v bodoče ostalo takšno.

IZJAVE DR. JAMBRISAKA.

v Bled, 18. avgusta. (Izv.) Na poziv predsednika vlade je prispel na Bled dr. Milivoj

Jambrišak, nosilec medstrankarske liste za Medjimurje. Predsednik vlade se ni živahno zanimal samo za razmere v tem okrožju, marveč sploh na Hrvaškem. Po splošnem mnenju je Jambrišakovo bivanje v zvezi s tem, da poda predsedniku vlade poročilo o stanju na Hrvaškem s posebnim ozirom na Radičovo stranko.

Kolikor smo imeli priliko čuti mnenje predsednika vlade, bo imela Jambrišakova lista v Medjimurju vsekakor velik uspeh.

Jambrišak je imel davi celo konferenco s predsednikom vlade. Po tej konferenci je imel Vaš dopisnik priliko, se razgovarjati z Jambrišakom, ki je bil zelo rezerviran. Vendar je dal odgovore na sledeča vprašanja:

»Kakšno razpoloženje je med hrvatskim ljudstvom nasproti radičevščini?«

»O tem vprašanju je treba razpravljati zelo objektivno, in sicer na podlagi neposrednega opazovanja razpoloženja ljudstva, ne pa pripovedovanja ljudi, ki nimajo zadostnega objektivnega kriterija. Mase hrvatskega ljudstva so nasproti Radiču in njegovi stranki zelo nezaupne. Njegove neprestane obljube, ki jih daje, ki jih pa ni izpolnil, so ljudsko zaupanje vanj tako omajale, da je popolnoma gotovo, da bo Radičeva stranka trpela velike izgube. Po mojem mnenju bo Radič pri volitvah veliko zgubil, in sicer najmanj 20 do 30 odstotkov. Vprašanje je, ali bodo glasovi, ki odpadejo na Radiča, prišli v dobro pozitivni politiki drugih strank. Hrvatsko ljudstvo je na eni strani apatično in pasivno, vendar je opažati, da se znatneje zanima za pozitivno politiko. Upamo, da bo tudi volivni rezultat za stranke s pozitivnim programom odgovarjal takšnemu razpoloženju hrvatskega ljudstva.

Kar se tiče povoljnih kombinacij z ozirom na Radičovo stranko, smo mnenja, da bi tudi v slučaju, če bi stranka tudi po volitvah ostala tako močna kakor doslej, ne prišla v poštev pri nobeni kombinaciji. Pri tej priliki je dovolj, da Vam izrazim svoje globoko prepričanje, da je tudi z ozirom na Pribičevićovo stališče nasproti sedanjim vladim vsaka bodoča kombinacija s Pribičevićem izključena.

Kralj Boris ne odstopi.

BOLGARSKI LISTI PRAVIJO, DA JE POPOLNOMA IZKLJUČENO, DA BI KRALJ BORIS DAL KOMU IZJAVO O ODSTOPU. — RADIČ SE JE ZOPET BLAMIRAL. — S TAKIMI IZMIŠLJOTINAMI SE IDEJA ZBLIZANJA SAMO KOMPROMITIRA.

v Sofija, 18. avg. (Izv.) Ponovne izjave Stjepana Radiča, v katerih pravi, da je kralj Boris pripravljen odstopiti, so v tukajšnjih krogih izzvale veliko ogorčenje. Politični krogi zatrjujejo, da je popolnoma izključeno, da bi bil bolg. kralj Boris sam ali pa kdo iz njegove okolice mogel dati kako slično izjavo. Oфициelni »Demokratski sgovori« piše v zelo ostrem tonu proti Radiču in energično demantira možnost, da bi bil kralj Boris dal izjavo, o kateri govori Radič. Tudi deman-

tira oficijelno glasilo bolgarske vlade vest o sestanku kralja Aleksandra in kralja Borisa v Monakovem. List pravi nadalje, da Radič s takimi vestmi zelo slabo služi prizadevanju za zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Še večje razočaranje pa je nastopilo, ker celo belgrajski vladni listi registrirajo te Radičeve izjave. To poročanje zelo škoduje delu za zblizanje med obema balkanskima državama, ki se je zadnje čase pričelo pripravljati od obeh prizadetih faktorjev.

NOV INCIDENT NA ITALJANSKO-FRAN-COSKI MEJI.

v Pariz, 18. avg. (Izv.) Tukajšnji časopisi zaznamujejo nov obmejni incident z Italijo. Italijanski obmejni stražnik je ustrelil nekega francoskega tihotapea, ki na njegov poziv ni hotel počakati in se legitimirati.

Fašistovsko časopisje hujška dalje proti naši državi.

o Milan, 18. avg. (Izv.) »Popolo d'Italia« ugotavlja, da pomenjajo albanske meje, katere je določila mirovna pogodba, krivico in da kričijo po popravil pred vsem kulturnim svetom. Sedanja Albanija ima 800.000 prebivalcev, en milijon pa živi pod srbskim imperikalizmom. Ali je mogoče govoriti o pravici, ako je milijon Albancev žrtev belgrajskega imperikalizma.

Komitaški vpadi na bolgarsko-jugoslovanski meji.

v Sofija, 18. avg. (Izv.) V zadnjem času so se zopet pojavili na bolgarsko-jugoslovanski meji komitaški vpadi. Policija si prizadeva, da komitaše polovi, vendar pa se je izkazalo, da je bila prešibka, da bi mogla biti kos vstaškim četam. Na železniški progi med Sofijo in Varno je 15 oboroženih komitašev napadlo železniškega čuvaja. Potem ko so ga zvezali, so ga prisilili, da jim je izdal signale za vlake, ki bi imeli v tem času voziti po tej progi. V tem času je imel namreč pripeljati brzovlak iz Sofije, ki so ga roparji hoteli ustaviti in izropati. K sreči pa komitaši niso dobro razumeli signala in se jim vlaka ni posrečilo ustaviti. Edino srečnemu slučaju se je torej zahvaliti, da se ni zgodila velika železniška nesreča, ker je bil brzovlak polno zaseden. Po neuspelem napadu so roparji zbežali v gore. Policija jih zama zasleduje.

Hlinka proti vstopu socialistov v vlado.

v Praga, 18. avg. (Izv.) Zastopniki katoliške slovaške ljudske stranke so o priliki zborovanja Hlinkove stranke v Ružomberku objavili dalekosežne notranjepolitične sklepe, v katerih se govori, da bo slovaška ljudska stranka nasprotovala vstopu socialistov v vlado, ker je mnenja, da zamorejo le združene meščanske stranke voditi energičen boj proti akciji lorda Rothermera. Stranka grozi v slučaju, če pridejo socialisti v vlado, z dalekosežnimi političnimi posledicami.

SVEHLA GRE NA DOPUST.

v Praga, 18. avg. (Izv.) Ministrski predsednik Svehla bo 20. avgusta nastopil svoj večdnevni dopust. Najprej bo odpotoval v Pariz, nato pa v London, odkoder se bo vrnil v Francijo, kjer bo ostal del časa v nekem francoskem morskem kopališču. Ob tej priliki bo imel v Londonu razgovor z zastopnikom finančnega koncema, ki hoče vložiti svoj kapital v češkoslovaške železnice.

Nemški poslanik von Hoesch pri Poincareju.

Pariz, 18. avg. (Izv.) Nemški poslanik von Hoesch je imel danes daljši razgovor v francoskem zunanjem ministrstvu. Predmet razgovora je bil znanje okupacijskih čet v renskem ozemlju. V političnih krogih se je zelo opazilo dejstvo, da nemški poslanik ni govoril direktno s francoskim zunanjim ministrom Briandom, temveč s Poincarejem. Briand je namreč v vladnih krogih naletel na precejšen odpor proti zmanjšanju okupacijskih čet v Poranju. Po izjavah poslanika Hoescha se nemška zunanja politika ne bo spremenila in bo še nadalje delala v smislu sporazumnega reševanja vseh aktualnih vprašanj. Tudi trgovinska pogodba, ki je bila včeraj sklenjena med obema državama, pomeni korak naprej v smislu politike sporazumljenja.

Grška politika se ne spremeni.

v Atene, 18. avg. (Izv.) Predsednik novega kabineta Zainis je prevzel poleg ministrskega predsedstva tudi notranje ministrstvo. Od ostalih 12 ministrstev zahteva Metakass zase kar štiri portfelje, in sicer justico, promet, prosveto in trgovinsko ministrstvo. V glavnem obsega program dosedanje vlade nadaljevanje programa prejšnje vlade. Zunanja politika ostane nespremenjena. Sedanja vlada bo stopila pred skupščino z zahtevo, da se Pangalos izroči sodišču.

OPOROKA KRALJA FERDINANDA.

v Bukarešta, 18. avg. (Izv.) Kraljica vdova, princ Nikolaj, princeznja Helena in Bratjanu delajo složno na izvršitvi oporoke pokojnega kralja Ferdinanda. K izvrševanju iste bodo pritegnili tudi priznane juridične avtoritete.

„Uradniško vprašanje in volitve vsem treznomislim državnim nameščencem v razmišljanje.“

tako se glasi brošura, tiskana v SDS Delniški tiskarni d. d. v Ljubljani za časa volitev dne 8. 2. 1925! Ker teče od tega časa že tretje leto, naj nam državnim nameščencem — treznomislim — SDS stranka ne šteje v zlo, če ji ravno sedaj pred volitvami pokličemo njene svečane obljube nekoliko v spomin!

Proti koncu povdarja omenjena brošura, da »Narodni blok«^c uradništvu ne obljublja zlatih gradov, toda za kar smo se obvezali, to hočemo pošteno storiti in našo besedo kot možje izpolniti! Po tej brošuri sta se pa SDS in Narodni blok zavezala izpolniti 1. izboljšanje uradniškega zakona z odpravo Količevih pokvar, 2. izboljšanje uradniške uredbe z vpoštevanjem Reisnerjevega in našega elaborata, 3. revizijo razvrščanja, 4. izplačilo diference in 5. uvrstitev pogojev za veliko socialno-politično organizacijo javnih nameščencev v okvirju »stanovanjskega parlamenta«, v smislu načel Krekovi in III. dela Vidovdanskega Ustava.

Da SDS niti ene točke tega programa ni izposlovala in da ni držala svojih svečanih obljub, je žalostna resnica! Državni nameščenci in njihove organizacije niso v tem pogledu ničesar zamudile; z neprestanimi spomenicami in prošnjami so opozarjale merodajne faktorje, da so službeni prejemki za dostojno preživljanje absolutno nezadostni, v nobenem skladu z dragino, da uradniški stan propada, da se zadolžuje itd. itd. in da je tako ravnanje z državnimi nameščenci v nepregledno škodo države same! Poslanci drugih strank umevno niso bili v posebni meri zainteresirani na uradniškem vprašanju, ker so državni nameščenci v pretežni večini bili pod pokroviteljstvom SDS-stranke, kateri so zapuili svoje glasove. Dolžnost SDS-stranke, ki je to skrb prevzela, je bila, v resnici skrbeti za svoje volivce, nepretrgoma in z vso silo delati na izboljšanju nevdzdržnega položaja državnih nameščencev in na ta način vsaj poskušati vse, da svoje dane obljube izpolni. SDS-stranka pa je imela kakor običajno, le pred volitvami lepe besede, obljube in brošure za državne nameščence, po volitvah pa se za te svoje volivce ni več brigala! Nihče ne more SDS-stranki očitati in odrekati zasluge, da je s svojo brezbriznostjo in nezmožnostjo in »s svojo zaščito«^c spravila državne nameščence tako sigurno na — rob propada! Dokaz temu so dali javno državni nameščenci, njeni volivci, sami s tem, da so nameravali na shodu pri »Leonu«^c postaviti lastnega kandidata! S tem sklepom so državni nameščenci dali duška svoji nezadovoljnosti z SDS-stranko, ki očitno obrnila hrbet in odklonila njeno nadaljnjo pomoč. Sedaj se je šele vodivnim krogom v SDS-stranki zasvetilo, da bi utegnil vendarle poslanec-uradnik intenzivnejše zastopati težnje državnih nameščencev, kakor pa SDS-stranka po sedanjih svojih poslancih. Vsled tega je bilo precejšnje razburjenje vsled tega koraka v teh krogih. Če pa državni nameščenci končno niso vložili svoje lastne kandidatne liste, ni treba misliti, da je državni nameščenece pozabil na brezbriznost SDS-stranke pred leti, ko so morali državni nameščenci javnosti s triurnim štrajkom dopovedati, da se ne skrbijo prav nič zanje!

Sodba nad SDS je izrečena, državni nameščenci so na razpotju in gledajo s strahom in obupom v bodočnost. Ali ne bi bilo sedaj umestno, da državni nameščenci sklenejo dogovor s politično stranko, ki ima voljo in pa, kar je glavno, tudi moč uspešno zastopati težnje državnih nameščencev?

V Ljubljani bodo štiri volivne skrinjice: SLS, SDS, socialistov in komunistov. Izbra je danes pač lahka! Vsakemu treznomislemu državnemu nameščencu, ki hoče sam sebi dobro, je samo osebno umevno, da je edino SLS-stranka po svojem ugledu in svoji moči še zmožna, državnim nameščencem pomagati. Ministrski predsednik g. Vukičević je dne 15. avgusta t. l. častnikarjem, med temi tudi g. Kuzmiču, uredniku belgrajske »Politike«^c izjavil: »SLS pride po volitvah v vlado zato, ker cenimo njeno poštreno in iskreno delovanje v vseh velikih problemih in potrebah državnega življenja. SLS je stranka dela, stranka, katere delovanje ni usmerjeno samo v zmislu partizanstva, marveč v praveu splošni poštenosti na korist celokupnosti. Ona ni samo stranka za svoje pristaše, ampak je stranka, ki je za državo, red in pravičnost!«^c Če se o politični stranki tako javno izjavi aktivni ministrski predsednik, mora biti pač vsak državni nameščenece s slepoto udarjen, če voli katero drugo stranko, kakor SLS! Kandidat g. dr. Anton Korošec uživa ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu izredno velik ugled. On je star politik, katerega cenijo vse stranke, če tudi mu nekatere tega nočejo iz umevnih razlogov priznati. G. ministrski predsednik je pri ravno isti priliki izjavil, da g. dr. Korošec razume potrebe države in ljudstva in da izvršno dela na izvršitvi vladnega programa, ki naj bi ga morala izvršiti tudi vsaka bodoča vlada. Mnenja smo, da pri tem stanju stvari ni potreba nobenih besedi več, kajti vsak državni nameščenece bo volil SLS-stranko!

Če se SLS-stranka do sedaj ni v večji meri potegovala za državne nameščence, so temu krivi državni nameščenci sami, ker so njeno podporo za časa volitev sami odklonili, in si izbrali za svojo zaščitnico SDS, vsled česar niso mogli od SLS niti zahtevati, da jim bo le-ta svojo pomoč takorekoč še vsiljevala!

SLS pa kljub temu ni nikoli odrekala pomoči državnim nameščencem. Dokaz temu je, da ima v svojem političnem programu načrtano zahtevo po izboljšanju gmočnega položaja državnih nameščencev. G. dr. Korošec je dosledno temu programu pred kratkim tudi javno povdaril, da hoče državnim nameščencem pomagati. Državni nameščenci, kolegi! SDS je po svojem načelniku dr. Zerjavu za časa volitev državnim nameščencem klicala: »Zvestoba za zvestobo!«^c Volili ste SDS-stranko, in za svojo zvestoto trpite danes s svojo družino inteligentnega človeka nevredno življenje in nezno pomanjkanje!

Državni nameščenci! Kolegi! kot treznomisli inteligentni možje, zberimo svoje moči, odprimo svoje oči in oglejmo si vendar enkrat stvar tako, kakor je v resnici! Ne pustimo se več begati z demagoškimi frazami! Stopimo takoj v dogovor z g. dr. Korošcem in sklenimo z SLS javno pogodbo, s katero se zavežemo medsebojno podpirati! SLS bo kot stranka poštenosti znala držati svojo besedo in nam bo z našim sodelovanjem izvajala za naše pošteno delo tudi primerno plačilo! Ne mislite, da je ta apel na Vas morebiti običajno vabilo, da bi oddali svoje kroglice za SLS. SLS bo, kakor doslej, z velikansko večino izšla iz volitev in g. dr. Korošec bo tudi brez naših kroglic izvoljen za poslanca, o tem ni dvomiti. Gre nam le za našo pravično stvar, da se rešimo nezaslužene »uradniške bede«, kar ne bo samo v korist nam in našim družinam, temveč tudi — državi!

Več uradnikov.

Klerikalno gospodarstvo na ljubljanskem magistratu.

Z občudovalno srditostjo se je starina »Slov. Narod«^c v svoji št. 185 od 18. t. m. vnovič razkorajil nad sedanjo upravo naše občine.

Na stvarna objasnjenja v »Slovenec«^c od prošle nedelje na prejšnje »Narodove«^c napade, ki so ga očitno spravili v zadrego, ker so neizpodbitna, se zvija »Narod«^c v dolgozveznem uvodu zopet v čisto nestvarnih abstraktnih ugiibanjih in izvajanjih, samo da bi pozornost svojih čitateljev speljal od svoje zadrege na druge brezpomembne stvari. Vladni komisar z dodanim mu sovetoj pač nima niti razpoloženja niti časa, da bi se bavil s tem, kaj se je, ali kaj se ni pod prejšnjimi upravami vse storilo, ali da bi brskal po neaktualnih aktih, ali da bi se pečal večno le z imenovanji uslužbencev itd., ker si je nadel nalogo, da se posveti z vso vsemoto le pozitivnemu, za vse občane koristnemu delu, ki je nujno in neodložljivo. Prerekanj in zabavljanj po listih so ljudje že sili, žele si gospodarskega dela in resničnega gospodarskega efekta.

Sicer pa, kar se tiče nastavljanja mestnih uslužbencev, mora »Narodov«^c dopisnik sam priznati, da so prej predstojniki posameznih magistratnih uradov, posebno podjetij, nastavljali uslužbence, čeprav začasno. No, naravno je iz te začasnosti potem postala redno tudi stalnost. Ravno radi tega pa je sovetoj predložil, da se pravica nastavljanja usluž-

bencev, ki se je bila per nefas doslej tolerirala, odvzame sploh vsem predstojnikom in da nastavlja uslužbence samo vladni komisar, ki s tem tudi prevzema odgovornost.

Mestna hiša na Ahacijevi cesti, radi katere se »Narod«^c sedaj toliko ujeta: Da bo enkrat za vselej konec prerakanja, navedemo tu ves historijat o tej stavbi. Bivši obč. svet je v javni seji s tihim pritrevanjem SDS sklenil, da se nakupi svet takozvane Meksike. Svet se je kupil po takratnih cenah, in je SDS takrat imela priliko in tudi dolžnost ugovarjati, ako je bila prepričana o pretirani ceni. Od takrat so cene padle, seveda kakor za drugi stavbeni svet, tako tudi za Meksiko. Kar se tiče nakupovanja sveta in hiš po bivšem gerentskem svetu, bomo pa postregli s posebnim člankom. Gospodom pa ne bo ljubo, če se bo razpravljalo n. pr. o ponesrečenem poskusu nakupa Tribučeve hiše ali n. pr. o prodaji sveta njihovemu pristašu gosp. Rozmanu itd.

Gerentski svet je pozneje sklenil na delu te parcele zgraditi stanovanjsko hišo. Ze prvotni projekt te zgradbe z 72 stanovanji po eno sobo s kuhinjo in primitivni izdelavi je bil na hitro roko odobren kredit od 4 mil. dinarjev ter je gerentski svet po par dnevih le uvidel napako, da ta projekt nima pravega pomena, je odredil zopet kar na hitro roko izdelavo drugega načrta z 52 stanovanji po eno, 24 z dvema in 6 s tremi sobami s pritlik-

nami ter štirih poslovnih lokalov s skladišči; po tem načrtu se je imela zgradba predvidno podražiti za okroglo 1 milijon dinarjev ter je gerentski svet v to svrhu v seji od 21. aprila 1926, mag. št. 12.081, ta načrt sprejel in kredit za proračunane stroške do približno 5 milijonov dinarjev odobril.

Na podlagi tega sklepa gerentskega sveta je mestna občina 23. junija 1926, pod št. 12.081 razpisala zidarska in težaška dela. Po dobljenih ofertah se je pokazalo, da bo stavba stala ne 5 mil., ampak 6.500.000 Din, dočim je za stavbo odobreni kredit znašal samo 5 milijonov dinarjev, a ker gerentski svet ni zaprosil za najetje kredita tudi višjega zneska od 1 milijona, ima mestno knjigovodstvo dejansko za to stavbo le 4 mil. dinarjev kredita.

Mestni gradbeni urad je bil javi gerentskemu svetu, ali ta je brez daljnega formalnega dovoljenja kredita po na šest in pol milijona naraslem proračunu oddal dne 14. julija 1926 (akt mag. št. 17.802) delo tvrdki Dukić & drug., s čemur je torej via facti sprejel od mestnega gradbenega urada predvideni proračun.

Sukcesivno so se potem razpisavala in oddajala nadaljnja dela posameznim profesionalnim itd. Vsled potrebe sprememb, ki se je šele tekom zidanja pokazala (poglobitev kotljišča za centralno kurjavo in toplovođe za kopališča i. dr.), so se zidarska dela zvišala za 348.945 Din ter so znašala skupaj 3.570.278 dinarjev, dočim stanejo vsa ostala dela (profesionalna i. dr. z električno razsvetljavo vred) 3.073.731 Din, tako da znašajo skupni stroški te stavbe 6.644.010 Din, pri čemur pa ni še uračunana ureditev dvorišča in naprava trotoarja, a tudi ne vpeljava plina, katero je že vladni komisar 17. maja t. l. z zneskom od 150.000 Din odredil.

Neresno je »Narodovo«^c izmotavanje, da ni bivši gerentski svet prekoračil proračuna, ampak šele vladni komisar, ki je moral samo popravljati to, kar je gerentski svet, kakor se jasno vidi iz gori navedenih avtentičnih podatkov, pravočasno storiti opustil. Mar si kdo more predstavljati, da je mogel in smel vladni komisar je v polnem teku nahajajočo se zidavo in sklenjene pogodbe z dobavitelji itd. ukiniti, s tem občini povzročiti nepregledno škodo, stavbo pa pustiti na pol dograjeno, in sicer samo zato, ker bivši gerentski svet ni zasigural kritja za stroške po proračunu, ki ga je sprejel? Samo strankarsko popolnoma zaslepljeni in zlobni človek more očitati vladnemu komisarju greh, ki ga popravlja, a ki ga je zakrivil drugi. Kdo pa hišo gradi, ne da bi obenem poskrbel, odkod in kako jo bo plačal?

Z zborovanj naših nasprotnikov.

Radiča in njegovega namestnika g. Prepeluha odločno odklanjajo po celem Slov. Štajerskem. Poročali smo že, kako se je godilo g. Prepeluhu pri Sv. Lovrencu v Slov. gorah, kjer ga zborovalci niso pustili do besede. Kakor pri Sv. Lovrencu se je godilo g. Radičevemu namestniku tudi v Št. Vidu pri Ptuj. Na shod SLS se je urinil zopet g. Prepeluh, a so ga volivci odklonili soglasno in ko je sklical za našim še svoj shod, so odšli vsi z vzkliki: Radiča in njegove politike so sili Hrvati in mi Slovenci bi naj pobirali žalostne ostanke! Nismo bedasti! Pri Sv. Andražu je poskušal g. Prepeluh s shodom, a ni šlo in ni šlo. Radi zgoraj navedenih shodov se je naselil g. Prepeluh v Ptuj, da bi jih organiziral. Ker kljub agitaciji svojih agitatorjev ni spravil toliko ljudi skupaj, da bi jim lahko govoril, se je lovil za shodi poslanca Vesenjaka, češ, tam bom dobil vsaj ljudi, a ga niso marali poslušati.

Kakor po Slov. gorah se godi radičevcem tudi po drugod in doslej niso imeli niti enega shoda, o katerem bi bili smelo trditi, da je vseh Radičevih pristašev za eno omizje. V rogaškem okraju in v krajih ob Sotli je bila do letos radičevščina še najbolj ukoreninjena, a je sedaj izginila popolnoma. Evo dva dokaza: Na praznik 15. t. m. bi se naj bil vršil shod Radičeve stranke v prostorih gostilne pri Smehu na Mestinju, a se zborovanje ni vršilo, ker ni bilo nikogar. Ista usoda in to isti dan kakor v Mestinju je zadela radičevce v Pristavi. Ako bi hoteli naštetati vse polomije, ki so jih že doživeli Radičevi slov. generali po Slov. Štajerskem, bi napolnili pol »Slovenec«. Naštetih zgledov so javnosti dokaz, da med dobro zavednim narodom radičevščina nima prostora.

Nič boljše kakor radičevcem se godi SDS. Shodi sam. demokratov so tako žalostni, da molijo kot grob o njih sicer tolikanj bahavi in gostobesedni SDSarji. Zadnje nedeljo dne 14. avgusta so bile pri Sv. Marjeti ob Pesnici na Radičevem shodu le tri osebe. Polomijo radičevščine je hotela izrabiti SDS in agitirala na vso moč za svoj shod 15. t. m. in sicer za 2. uro popoldne. Na zborovanju sta se pojavila kandidata dr. Pivko in dr. Gorišek, govorila množici 12 oseb, a je v tem številu že tudi krčmarjeva družina. Po vseh Slov. gorah ni niti ene župnije in niti enega kraja, kjer bi SDS lahko zborovala.

V oči gleda temu odklonilnemu stališču slov. ljudstva javkajo radičevci in sam. demokratje o terorju. Ali je to teror, če ljudstvo mirno, a z odločnim bojkotom odklanja Ra-

Smešno je nadalje očitati vladnemu komisarju, da je v svrhu pokritja za to gradbo prekoračenega proračuna zaprosil velikega župana za najetje naknadnega kredita do tri milijone dinarjev namesto samo dva in pol milijona dinarjev. Od takega kredita se vendar porabi samo to, kar se bo faktično potrebovalo!

Stavbna vsota znaša, kakor gori rečeno, nad 6½ mil. dinarjev. Hiša se ne zida v zraku, ampak na zemlji in stavbni prostor za navedeno hišo je bil drag. Mestni pogrebni zavod, lastnik tega prostora, je po lastni ceni prepustil del te parcele za 382.000 Din, kar se mora tudi vračunati v stavbne stroške.

Pouk o najemninah v mestnih stanovanjih in regulativnem vplivu istih na najemnine v ostalih hišah v Ljubljani naj bi si »Slov. Narod«^c raje prihranil. »Slov. Narodu«^c smo že enkrat povedali, da je po sklepu gerentskega sveta, ki ga vladni komisar spreminjati ne sme, mestna občina dolžna dolg za hišo na Ahacijevi cesti amortizirati v 100 semestrih. Ker mestna občina k amortizaciji tega dolga iz kakih drugih mestnih fondov ne more prispevati z ozirom na druge davkoplačevalce, je naravno, da so se morale najemnine za stanovanja v tej hiši nastaviti po pogoju dovoljenega posojila, ki ga je bivši gerentski svet mirno in z veliko samohvalo po listih sprejel. Zgradba teh 82 stanovanj pa bi končno nikakor še ne vplivala regulativno na najemnine v Ljubljani, ker z njimi še dolgo ne bi bilo krito število stanovanj, ki so v Ljubljani še neobhodno potrebna, pa naj bi bile najemnine v tej hiši makar zastoj, ne bi bile najemnine v zasebnih hišah cenejše, ker je pač še vedno veliko pomanjkanje stanovanj. Ako bi n. pr. trgovec Puc prodal med vojno moko tudi za smešno nizko ceno, bi je trgovec Pestotnik i. dr. ne bi prodajali cenejše. Ali bi v tem slučaju Pucovo socialno delo kaj zaleglo? Kako pride par rodbin, čeprav rodbin mestnih uslužbencev, ki itak prejema jo, in sicer zadostno stanarino, do tega, da se jim nudijo protekcijska stanovanja na račun drugih Ljubljančanov, medtem tudi mestnih uslužbencev, ki niso bili deležni ter danes ne morejo biti deležni teh izjemnih dobrot?

V eni prihodnjih številkih pa objavimo dobesedno besedilo zakupne pogodbe z dne 10. septembra 1925, št. 21.428, ki jo je sklenil bivši gerentski svet s sopodpisom g. Turka v prilogi sina g. Turka za smešno nizko ceno in z veljavnostjo za celih deset let. Pokazali bomo socialno delo bivšega gerentskega sveta v pravi luči.

dičev in Pribečević-Zerjavovo politiko? Dole se ni skrivil las niti enemu Radičevemu ali Zerjavovemu kandidatu ali agitatorju in tega pa omenjena gospoda vendarle ne more more zahtevati, da bi SLS silila narod, da vztraja na shodih naših nasprotnikov in posluša izbruhe onemogle jeze radi političnih uspehov SLS.

Zavednost slov. volivcev po potrebi skupne fronte v taboru — se vedno bolj ukoreninja, po Slov. gorah že mogočno raste in bomo želi 11. septembra adove, o katerih se našim nasprotnikom niti ne sanja.

Vsiljiva SDS je dobila po nosul

SDS je hotela posamezne svoje kandidate vsiliti raznim društvom in korporacijam kot njihove zastopnike. Tako se je meseca julija leta pihala, kot smo izvedeli iz Celja, v tej smeri, da bi Klement Belovsky postal stanovski kandidat za vpoškojence. G. Belovsky, ki itak kandidira na listi SDS za novomeški in črnomeljki okraj, je mislil, da je on tisti, ki je poklican za zastopnika starovpokojoencev. Junaško se je bil na prsi: »Jaz, predsednik SDS okraja Novomesto, jaz, predsednik krajevne SDS, jaz, starosta Sokola, jaz podpredsednik Orjuna, jaz itd., pričakujem, da bo društvo pozvalo vse vpoškojence brez razlike strank in političnega mišljenja, da enotno glasujejo za kandid. listo SDS, katere nosilec je dr. Zerjav, da bom sigurno izvoljen.«

Pa so starovpokojenci sklenili drugače; Ne bodo glasovali za stranko SDS, ki je ravno povzročila njihovo bedno stanje, ne bodo podpirali onih, katerih moč in vpliv je strl v Belgradu, kjer ga ne bodo dobili več nazaj. In g. Belovsky gre lahko v politični pokoj, SDS pa naj mu prizna politično pokojnino za vsa njegova strankarska mesta, kjer se pa ni kvalificiral za zastopnika starovpokojoencev, ampak za zastopnika SDS. Starovpokojeenci pa bomo glasovali vsi za SLS, ker je že odprla pot v boljšo bodočnost in ker zaupamo samo njej, da že sklenjen načrt izvede in izpolni naše zahteve! Vsiljivi SDS pa dajmo enkrat občutno po nosul!

„Mrlič“ Sv. Pribečevića.

Zagrebski listi poročajo: V Liki, glavni trdnjavi SDS položaj še ni jasen. Najbrže bo Pribečević moral izgubiti en mandat. Vzrok temu pa je dovolj pikanten, da se omeni v javnosti. O priliki zadnjega obiska ministrskega predsednika Vukičevića v Karlovcu je poročal veliki župan Hanžeković, da so pri zadnjih volitvah v Liki volili 103 odstot. volivcev. To se je uradno ugotovilo. Zgodilo pa se je to na način, da so volili vsi mrlič

in vsi izseljenci. Na podlagi tega je ministrski predsednik Vukičević odredil, da se imajo iz volivnih imenikov črtati vsi mrličji in izseljenci. S tem je Lika izgubila 20.000 volivcev. Od teh mrličjev in izseljencev je zadnjič okrog 3000 volilo za Radiča, 9000 pa za samostojne demokrate Pribičeviće. Teh 9000 mrličjev pa pomeni za g. Pribičevića nenadomestljivo izgubo, vsled česar je v nevarnosti en njegov mandat. — Zato je razumljivo, če SDS vpije proti volivnim nasiljem, ko mrličji ne bodo smeli več voliti SDS.

Komentar k izjavam o reviziji ustave.

»Politika« na uvodnem mestu razpravlja o zadnjih izjavah dr. Korošca, Vukičevića in dr. Marinkoviča. O izjavah glede revizije ustave pravi: Politični krogi in v izjavi g. Vukičevića i v oni g. Marinkoviča vidijo mesta, ki dovoljujejo in dopuščajo revizijo ustave. V tem trenutku predsednik vlade in minister zunanjih zadev govorita o reviziji ustave z veliko potrebno rezervo, toda ko bo prišel trenutek, bosta mogla govoriti odkrito in jasno, toda sedaj ta trenutek še ni prišel. Vprašanje revizije ustave in vprašanje gospodarske zbornice je prezgodaj udarilo v javnost in razprava se je o tem začela, ko vladi še ni prijetna. V tem je pojasnilo identičnosti v izjavah gg. Vukičevića, dr. Marinkoviča in dr. Korošca.

Konferenca Vukičevića s slovenskimi radikali.

Kakor čujemo z dobro informirane strani, prispe ministrski predsednik Vukičević danes v Ljubljano, kjer bo zvečer konferiral s slovenskimi radikali. Konference se med drugimi udeležita tudi oba slovenska voditelja radikalov dr. Ravnihar in dr. Niko Zupančič, ki prispe danes z dolenskim vlakom iz Bele krajine, kjer se mudi na oddihu.

KANDIDATNE LISTE.

6 Zagreb, 18. avg. (Izv.) V Hrvatski, Bosni in Dalmaciji je bilo vloženo sledeče število list: mesto Zagreb 7, zagrebska oblast 12, požeški volivni okraj 11, virovitiški 12, sremski 15 (od teh 5 hrvatskih), severna in južna Dalmacija po 7, sarajevski volivni okraj 7, tuzlanski 12 (od teh 5 hrvatskih), mostarški 10 in travniški 6.

ARETACIJE KOMUNISTOV.

Zagreb, 18. avg. (Izv.) Pregarjanja komunistov se ne vrše samo v Belgradu in Zagrebu, ampak tudi v provinci. Tako poročajo iz Kruševca, da je bil aretiran odvetniški kandidat Todorović in se proti njemu vodi preiskava na podlagi zak. o zaščiti države. V Karlovcu je bil aretiran nosilec komunistične liste za občinske volitve in več delavcev. V Sarajevu so zaprli dr. Jokanovića in zdravnika dr. Živkovića ter štiri delavce, ki so izročili na sodišču delavsko listo. Poleg tega se v hišah delavskih voditeljev vrše preiskave in več delavcev je bilo izgnanih iz mesta.

Beleške

△ Dr. Žerjav, davčne neenakosti in gospodarske krivice. V zadnji »Domovini« se bere na uvodnem mestu pastirski list dr. Žerjava njegovim vernim ovcom. Tako pravi pastir. »Kdor pozna razmere v Belgradu, mi mora pritrditi, da vsako podpiranje radikalov pomeni nadaljevanje davčne neenakosti in gospodarskih krivic v naši državi.« — Ampak tisti, ki je radikalom služil ter jih tako podpiral ter s tem — kakor sam pravi — krivice započel in nadaljeval od l. 1919. do 1925., je bil ravno dr. Žerjav s svojo SDS. Ko je bil on s Pašičevići radikali na vladi,

so se delali novi davki, ko je bila SLS na vladi z radikali, ki niso bili Pašičevići, so se začel davki zniževati. Tu pa je tista razlika, na katero bi g. dr. Žerjav rad pozabil. A slovenski volivec ne bo pozabil!

△ Fletna demišljija. V »Domovini« piše dr. Gregor Žerjav: »V Sloveniji se vrši odločilna borba med nami (SDS) in klerikalci.« — Zaba je dvignila nogo in je res mislila, da je konj.

△ Tudi mi tako pravimo. Tudi te le se je iznebil dr. Žerjav v »Domovini«: »Mi pravimo, da je treba pri volitvah zlomiti tiste, ki vzdržujejo in podpirajo krivičnost ter ovirajo enakopravnost.« — Dobro je to povedal voditelj tiste SDS, ki je pri nas 6 let podpirala krivico in nasilja ter ovirala enakopravnost. Zato jo bo 11. septembra zlomilo slovensko ljudstvo tudi brez Žerjavovih opominov.

Shodi SLS

Javen shod železničarjev v Novem mestu. Za sredo zvečer je bil sklican javen shod železničarjev iz novomeške postaje in bližnje okolice v gostilni pri Müllerju v bližini novomeškega kolodvora. Udeležba je bila izredno

dobra, nad 80 železničarjev se je udeležilo zborovanja. Poročala sta bivša posl. Zebot in dr. Kulovec. Shod se je vršil v najlepšem redu in vsi zborovalci so z največjo pazljivostjo sledili poročilom govornikov. Po govorih se je razvila zelo stvarna debata o raznih železničarskih vprašanjih. Shod se je končal v zadovoljnost vseh.

Za kočevski okraj se vrše 21. t. m. tile shodi: ob 7 v Ribnici v društveni dvorani; ob 11 v Strugah; ob 3 v Dobropoljah. Poroča posl. Škulj in obl. poslanca g. Skubic in g. Strnad.

Na Kalobju je imel preteklo nedeljo izredno lepo uspehi shod oblastni poslanec gosp. dr. Ogrizek. Otvoril in vodil je shod g. Matija Vrečko iz Trzke gorice. Volivci so razen par izjem soglasno odobrvali izvajanja dr. Ogrizka o dosedanjem razvoju oblastne skupščine in o uspehih poslancev v Belgradu in izjavili, da pojdejo edinole s S. L. S.

Shod na Zsumu. Minolo nedeljo po rani maši je imel oblastni poslanec dr. Ogrizek iz Celja volivni shod na Zsumu. Gospod poslanec je obrazložil pomen in dosedanje delo oblastne skupščine ter opozoril na veliko važnost bodočih skupščinskih volitev. Volivci so poslušali izvajanja soglasno odobrvali in zagotovili, da ostanejo SLS zvesti.

Tretji manjšinski kongres.

Berlin, 18. avg. (Izv.) V dneh 22.—24. avg. se sestane v Ženevi tretji kongres narodnih manjšin. Udeleženi bo 35 skupin, ki skupno predstavljajo 40 milijonov ljudi. K temu zasedanju so se priključili i Rumuni v Jugoslavije kot Srbi iz Romunije. S poljskimi manjšinami Belorusov, Ukrajincev in Litavcev, ki zahtevajo razširitev programa, so pogajanja še v teku. Kongres bo tudi tokrat otvoril slovenski zastopnik poslanec dr. Vilfan. Predvideno se bo poleg običajnih obravnavalo tudi vprašanje, ali naj se iz skupne baze izločijo one manjšine, ki tvorijo v tej skupini proletarsko

plast, kot zahtevajo n. pr. dobro situirani Nemci v Romuniji; dalje vprašanje, ali naj se ustanovi društvo manjšin kot protiutež društva narodov; vprašanje manjšin v Nemčiji, njihov pravni položaj v primeri s tistimi, ki ga nemške manjšine uživajo oziroma hočejo imeti drugod. Nadalje predlog glede slovenske narodne manjšine na Koroškem in vpisa v narodni kataster, ki naj pomeni narodno priznanje. Kot kažejo vse te predpriprave, bo glavno torišče tendenca, ki hoče delati razliko med jakimi, gospodarsko dobro stoječimi in pa slabšimi, proletarskimi manjšinami.

Niti košček Slovaške se ne odcepi od republike.

Praga, 18. avg. (Izv.) Na današnjem zborovanju češkoslovaške ljudske stranke v Ružomberku je poslanec Hlinka imel govor, v katerem ostro napada Rothermerovo akcijo za revizijo trianon. pogodbe. Slovaška ljudska stranka, je izjavil Hlinka, ne bo nikdar dopustila, da bi slovaški narod zopet prišel pod oblast svojih tisočetnih tlačiteljev ter je

izjavil, da se bo njegova stranka proti Rothermerovi akciji upirala z vsemi silami. Slovaška ljudska stranka bo v prihodnjih dneh priredila številna zborovanja, na katerih bo svečano manifestirala proti prizadevanjem, ki gredo za tem, da bi se le košček slovaške dežele odcepil od češkoslovaške republike.

Proces proti Turatiju.

ITALIJANI OBTOŽUJEJO FAŠIZEM.

Rim, 18. avg. (Izv.) Danes se začne pred sodiščem v Savoni proces proti znanemu socialistu Turatiju in desetim njegovim prijateljem, ki so obtoženi, da so Turatiju pripomogli 11. decembra preteklega leta, da je pobegnil iz Italije. Turati je izdal spomenico, v kateri jemlje vso krivdo nase in pravi, da je zbežal iz le lastne inicijative.

v Pariz, 18. avg. (Izv.) V procesu, ki je naperjen proti Turatiju radi njegovega bega v inozemstvo in se vrši v Savoni, sta Roselli in Bari pri zaslišavanju podala ponovne izjave proti fašistovskemu režimu. Roselli, ki je nastopil proti fašizmu že v času, ko je bila vsaka opozicija združena z veliko nevarnostjo je izjavil, da je v Italiji vsaka legalna opozicija popolnoma nemogoča. V svojih nadaljnjih izjavanjih pravi, da je fašistovski režim zaslužil ves italijanski narod in da pravemu Italijanu ne preostaja drugega, kakor boriti se proti nasilnemu režimu v inozemstvu. Tudi Turati se je zato zatekel v tujino, ker doma

ni mogel protestirati proti strahotnim metodam, ki se jih italijanski fašizem poslužuje v boju proti svojim političnim nasprotnikom. Bari, ki se je udeležil tudi svetovne vojne, pravi, da so z njim istih nazorov tisoči dobrih Italijanov, ki so radi neznosnega terorja prisiljeni k molku.

Primo de Rivera odstopi?

Pariz, 18. avg. (Izv.) »Journal« poroča iz Madrida, da obstoja možnost, da odstopi diktator Primo de Rivera in prevzame oblast zopet redna parlamentarna vlada. Tako naj bi se izvršil prehod k parlamentarni vladini na Španskem.

VIHARJI IN NALIVI NA RUSKEM.

Moskva, 18. avg. (Izv.) Veliki viharji z dežnimi nalivi, ki so nastopili v okolici Vladivostoka, so uničili 50 vasi in 16 mostov. Tudi mnogo oseb je ob tej katastrofi prišlo ob življenje.

Katoliški shod na Limbarski gori.

V nedeljo 21. avgusta se vrši za moravsko dekanijo katoliški shod na Limbarski gori pri Moravčah.

Ob 10 bo sv. maša in cerkveni govor, kar opravi prevzvišeni g. škof dr. Jeglič.

Po sv. maši nastopita na prostem dva govornika iz Ljubljane. Govorila bosta o katoliški šoli in presv. Evharistiji, vezi narodov v kraljestvu Kristusovem.

Vabljeni so vsi zavedni možje in mladeniči, posebno udje apostolstva mož in mladeniških Marijinih družb, dalje dekleške in druge Marijine družbe, Orli, Orlice, prosvetna in druga društva, ki so na katoliški podlagi in tudi vse ljudstvo, ki je vneto za katoliško idejo.

Na predvečer naj po vsej dekaniji gore kresovi.

Konflikt med Vatikanom in Budimpešto.

Budimpešta, 18. avg. (Izv.) Težkoče pri imenovanju Czernohovega naslednika zavzemajo vedno več razsežnosti. Težave so iste kot pri imenovanju cerkvenih dostojanstvenikov na Češkoslovaškem. Gre za interpretacijo določil, na koga so prešle bivše pravice avstro-ogrskega cesarja. Praško vlado posnema Budimpešta in trdi, da je že itak i preje vlada kot taka participirala na patronatskem pravu in da so ji te pravice ostale, četudi prestol ni zaseden. To stališče zastopa i predsednik grof Bethlen. Vatikan je nasprotno mnenja, da je bilo patronatsko pravo podeljeno kralju kot osebi in vztraja na določilih kanonskega prava. Njegov kandidat je dr. S e r e d y, ki že dolga leta deluje v Rimu in si je pridobil glas učenjaka kanonskega prava. Krščanski nacionalci upajo, da se konflikt reši na ta način, da se vlada in Vatikan zedinita na osebo tretjega kandidata. Kar se pa načelnega stališča tiče, naj služijo za vzgled države z razmerjem urejenim po konkordatu.

Požari na Korziki.

Pariz, 18. avg. (Izv.) Na Korziki še vedno divjajo katastrofalni gozdni požari. Več mest in vasi je uničenih. Požar je uničil tudi veliko čredo ovac. Škoda se ceni na 50.000.000 frankov. Vojaštvo iz Nizze in Toulona je pridno na delu, da pomaga nesrečnim prebivalcem.

RICCIOTTI GARIBALDI SME V ITALIJO.

Pariz, 18. avg. (Izv.) Petit Parisien poroča iz Londona, da je Garibaldi, ki se je vrnil iz Kube v Evropo in kateremu je Anglija odklonila bivališče v državi, dobil dovoljenje, da se sme vrniti v Italijo.

SACCO IN VANZETTI.

v Newyork, 18. avg. (Izv.) Bostonska policija je še vedno pripravljena na eventualne izgrede radi slučaja Sacco in Vanzetti. Policija je pomnožena in je stalno pripravljena za akcijo.

e Rim, 18. avg. (Izv.) Po poročilih iz Berlina je neko sovjetsko kinopodjetje naročilo nemški filmski družbi, da izdela film o Saccu in Vanzettiju. Ta film bi se uporabil v sovjetski Rusiji v propagandne svrhe proti Združenim državam.

PREMIJRA V MOSKVI JE KONEC?

Pariz, 18. avg. (Izv.) Po poročilih agenture Havas iz Moskve je Trockij izjavil svojim soimšljenikom, da bo pred 1. decembrom, katerega dne se sestane komunistični kongres, vršel Stalin a. Stalin da je izdal povelje opozicijo razorožiti.

Romanje na Velehrad.

(Od našega poročevalca.)

TRIUMFALNA VOŽNJA IZ VELEHRADA V PRAGO.

Praga, 15. avgusta.

III.

Vožnja velehradskih romarjev iz Velehrada preko Moravske in Češke v Prago pomenja triumfalno manifestacijo češkoslovaško-jugoslovanskega bratstva po krvi in po veri. Ti nad vse pristrčni in ljubeznivi sprejemi in pozdravi bratskega naroda so nas globoko ganili. Ti iskreni dokazi ljubezni do nas so nas utrdili, pogrebnili so dosedanje tesne vezi obeh bratskih narodov: en duh nas druži, verska misel nas poživlja, cirilometodijska ideja nerazrušno krepki, združuje življenje obeh po tujcu ločenih bratov.

Ganljivi prizori ob sprejemih na kolodvoru so nepozabni. Tako resnični izrazi ljubezni do nas Jugoslovancev so nam privabili solze ginjenja v oči. To romanje Jugoslovancev na Velehrad in pot v Prago je zgodovinsko. Še nikdar nas niso Čehi in Slovaki tako sprejemali, kot sedaj, ko manifestiramo za misel cirilometodijsko. Za prijateljstvo obeh bratskih narodov nastopa novo razdobje poglobitve in nerazrušne utrditve.

Ko nas je vlak zopet potegnil iz Uh. Hradišta na sever proti Olomucu in ko smo ravno pričeli razmotrivati vtise z Velehrada, ki smo ga ravnokar zapustili, že nas presenetijo na prvi postaji Kulin. Mala postaja je to. Naš

vlak niti ne obstoji tam. Vendar Moravci nam hočejo pokazati, da nas ljubijo: Na kolodvoru se je zbralo ljudstvo v pestrih nošah z dvajsetorico Orlov z zastavo. V pozdrav povesijo zastavo, dvignejo roke k čepici, ljudstvo pa navdušeno kliče »Zdař Buhl«.

Nismo še dali dovolj duška vzradočenosti nad to ljubeznivo pozornostjo, že nas čaka novo iznenadenje, še večje, še pristrčneje. Vlak zapelje v Přerov, mesto ob slovaškem delu slovite moravske Hane. Nad 1500 ljudi napolnjuje peronski prostor. V strunnem pozoru stoji četa Orlov in Orlic. Godba igra »Lepo našo domovino« v hitrem, prijetnem tempu. Stotine robcev, stotine klobukov, cvetlic maha v pozdrav. Ropot ustavljajočega vlaka ugasne pozdrav tisočglave množice.

Škofje izstopijo. Pred nje stopi kaplan Ferdinand Chleik, urednik »Prava«, obkrožen od ljubko obklečene šolske mladine. Množica utihne, Chleik pa z visokim glasom pozdravlja zastopnike Slovencev in Hrvatov v starodavnem Přerovu. Za njim pozdravijo podžupan přerovski Veselski, načelnik krajevne organizacije Lidove stranke Kabelik in načelnik Orla Ginter.

Škof Bonafacić se ginjen zahvaljuje za pozdrav in sprejme od šestih malih deklic in dečkov skrbno povite šopke.

Ob skupnem peŕju »Kde domov mu« vstopamo v vlak, ki zapušča kolodvor. Naš vlak leti mimo lepih vasi. Ljudstvo nas ob progi v gručah pozdravlja.

Preletimo par malih postaj in pridemo v Olomuc. Vagonu z episkopatom se približa

številno zastopstvo. Naše presenečenje se stopnjuje: prvič nas pozdravljajo zastopniki slavne češkoslovaške vojske. Olomuški župan dr. Fischer, načelnik Orlov, nas pozdravi v hrvatskem jeziku, pozdravi v imenu občine in jugoslovanske-češke lige, v imenu katoliških druŕev in Orla dobro nam znani Dolansky. V imenu češkoslovaške armade izrečeta dobrodošlico in iskren pozdrav major Petrušič in podpolkovnik Zicha, namestnik generala. Škof Bonafacić je poln zahvalnih besed in želi neprekinljive trajnosti pristrčni bratski ljubezni.

Zabŕeh na Morave, poslednja postaja na Moravskem na naši poti v Prago. Kaplan dr. František Kolař iz Orli in množico 300—400 ljudi pozdravlja episkopat na meji deŕele, kjer je tekla zibelka naši veri. Škof Jeglič mu stisne roko, želeč Moravcem napredka v narodnem in verskem oziru. Pevci zapojejo »Gorčez izaro«.

Vlak zdrŕi na Češko. Mimo prve postaje Lupine vozimo počasi. Sto rok se dvigne v pozdrav, sto šopkov vržejo proti oknom. Pol jih vjamemo, pol jih zdrŕi na tla. Orli v pozoru se jasno odražajo v množici. Dvajset sekund gledamo, pa nas vlak odpelje dalje.

Tudi Hoštejnci nam hočejo izkazati svojo ljubezen. Zbrali so se na nizkem gričku ob podružnični cerkvi. Pet zastav maha v pozdrav. Hvaležni smo jim: mahamo z zastavicami, prevpti hočemo ropot vlaka: »Živeli Čehi!«

Češka Střibova je tovarniško mesto, ki šteje 10.000 prebivalcev. Orli imajo svojo

lastno godbo. Na kolodvoru nas čaka 300 ljudi. Pozdrav izreče sam dekan František Bilek, Orlava Zdenka Ruspivka poklanja vladiki Jegliču šopek. V imenu Lidove stranke pozdravita predsednik katol. druŕtev Provaznik in vpokojeni župnik Hybel. Vladiki Jeglič in Bonafacić želita bratom vse najboljšo. Vlak odhaja ob zvokih »Naprej zastave Slave«.

Ganljiv dokaz ljubezni doživimo v Chocenu. 200 ljudi, sami preprosto oblečeni ljudje. Oči jim žare čuvstev za nas. V ospredju častitljive priproste matere z ljubko se smehljajočimi drobnimi obrazki ob strani. Dekan Komarek pozdravlja in izroči škofu Bonafaciću sveženj razglednic v spomin. Pet belobelečanih deklic poklanja šopke. Škof Jeglič se zahvali. V očeh teh preprostih mater se zasvetijo solze. Globoko čuvstvo nas prevzame sprŕičo takšne verne ljubezni v duŕi priprosteŕga človeka.

Ogromna množica nas sprejme v Pardubicach. Ker škropi deŕ, stopijo škofje pod krov kolodvora. Dijakinja 4. gimnazije Ružena Mocova iskreno pozdravi velehradske romarje in pokloni episkopatu kite cvetja. Poŕtni nadkontrolor Karel Kolin, predsednik Orla, pozdravlja v hrvatskem jeziku in pokloni škofom albume slik mesta Pardubice. Profesor katehet Adam, ki je bil že enkrat v Sloveniji in v Hrvatski, pozdravlja škofa Jegliča, Bonafacića, dr. Korošca, dr. Grivca in se spominja na dr. Kreka. Škof Jeglič se zahvaljuje in čestita Čehom, ki ima tako vrle sinove, kot jih na potu spoznavamo. Na kolodvoru se je zbrala tudi celokupna Marijina druŕba.

Kaj se godi doma

Nagla smrt orožniškega poveljnika Manigodiča.

V sredo ponoči tik pred polnočjo je nenadno izdihnil poveljnik orožništva v Sloveniji podpolkovnik Marko S. Manigodič. Zadel ga je srčna kap na njegovem stanovanju na Bleiweisovi cesti, v hiši orožniškega poveljništva, Bleiweisova cesta št. 1-III.

Pokojni Marko S. Manigodič je bil rojen v Hercegovini, častniško šolo pa je absolviral v Mariboru. V avstrijski armadi je naglo avanziral ter je nekaj časa poveljeval tudi stotniži 27. lovskega bataljona, kjer so službovali večinoma Slovenci.

Po prevratu je vstopil v jugoslovansko žandarmerijo ter je služboval najprej v Sarajevu, nato pa v Belgradu, nakar je bil premeščen leta 1924 v Slovenijo. Ko je bil prejšnji orožniški poveljnik v Sloveniji Trnković premeščen, je bil na njegovo mesto imenovan Manigodič. Manigodič si je dobil v Sloveniji lep ugled s tem, da je znal tu očuvati objektivnost in nepristranost orožništva ter ni dopuščal nikakega vtikanja v politične borbe. S svojimi podrejenimi je postopal zelo dobrohotno, enako tudi z vsem drugim občinstvom.

Pokojnemu Manigodiču ohranimo dober in lep spomin.

Zidanje kapele sv. Cirila in Metoda v Vratih.

Srčna želja nepozabnega triglavskega župnika Jakoba Aljaža se izvršuje: kapela v Vratih se zida. Mnogoštevilni planinci, ki obiskujejo Aljažev dom, z zanimanjem ogledujejo že nad 2 metra visoko zidovje, pa si ne morejo dobro predstavljati, kakšna bo kapela, za katero je iz prijaznosti napravil načrte g. univ. prof. Vurnik.

Aljaževa želja je bila, sezidati v Vratih cerkvico v obliki Pantheonu. Vurnik star, je bil na pravil po Aljaževi želji skico. Povojne gospodarske razmere so ta veliki načrt onemogočile. Da pa se prvotna misel popolnoma ne zavrne, je sedanji načrt nekoliko stisnjen Pantheon, da ima tloris in notranjosti ovalno obliko. Župnik Aljaž je nadalje arhitektu naročil, naj zida tako močno, da bi kapele tudi eventualni plaz ne mogel lahko zrušiti. Mesto, na katerem stoji kapela, sicer plazov nikakor ni izpostavljen, tudi bi sunek plazov prestregel mali Triglav, ogromna skala, ki stoji nad kapelo, a g. Aljaž, ki ni mogel pozabiti nege, katera je zadel prvotno Aljažovo kočjo v Vratih, je zahteval, naj se pri načrtu upošteva tudi nevarnost plazov. Načrt upošteva to na dva načina. Proti severu, odkoder plazovi prihajajo, tvori izredno močni zid oster kot kakor rož, da bi se ob njem snežena plast razkrla. Simetrično seveda je južni vogal na isti način izvršen. Da pa streha ni v preveliki nevarnosti, je zidovje visoko šest metrov in tlak kapele je skoro dva metra nad površino, na kateri stoji, tako da tudi nad 6 metrov debel sneg strehe še ne bo dosegel.

Od zunaj bodo vodile do vrat, ki so 1.90 m nad površino stavbišča, stopnice, zid pa bo okrog in okrog obdajal nasip, da bo kapelica navidezno stala na malem gričku. Na ta način je arhitekt ugodil izrecni želji rajnega župnika Aljaža, na drugi strani pa je stavbo dvignil, da pride med drevjem in na ozadju triglavske stene primerno do veljave. Visoka, strma streha bo stavbo še bolj prilagodila pokrajini. Pogled na kapelico bo od pota približno ob dr. Slajmerjevi vili brez dvoma impozanten ter bo slikovitost okolice Aljaževega doma še povečal.

Seveda je treba za takšno kapelico nekaj več denarja. A prepričan sem, da bo vsak ljubitelj planin in prijatelj župnika Aljaža mnenja: boljše nekaj dražje, da je le dostojno kraj in namena. Dostojen spomenik pa nova kapela brez dvoma bo. Ako bo vreme še nadalje ugodno, bo zidovje kmalu dogotovljeno, potem postavi tesar streho; notranjščina se bo dopolnila prihodnjo pomlad, da se bo mogla kapela blagosloviti kmalu v pričetku turistične sezone.

Aljažev klub SPD, ki zidavo vodi in plačuje, ima velike stroške. Nabrani darovi ne zadostujejo niti za zidarska in tesarska dela. Zato, prijatelji planin in častilci sv. Cirila in Metoda, če morete, pošljite svoj prispevek na Aljažev klub SPD v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80, ki ima čekovni račun št. 13401 ali pa na župni urad na Dovjem, p. Mojstrana. — Dr. Rožman, predsednik Aljaževega kluba.

Krava človeka potopila in rešila

Dne 16. t. m. je hotel posestnik iz Prekarija pri Kresnicah peljati kupljeno kravo in mladega junčka v čolnu brodarja Drčarja preko Save domov. Unčič je radevolje vstopil, krava se je pa čolna branila. Videč, da krava noče v čoln, so hoteli isto siloma spraviti vanj. Kravi pa to početje ni ugajalo — skočila je z obrežja preko čolna v 3 m globoko Savo in potegnila s seboj lastnika Naceta Makoveca, ki je kravo držal na vrvi. Gospodar in žival sta takoj izginila v kalni vodi. Kmalu se pa iz globine pokaže rogove in Makovecova roka. Makovec je namreč tudi v vodi krčevito držal vrv in to ga je rešilo. Postajna uslužbenca Rajšek Anton in Martinšek Jože sta Makovecu in živali pomagala iz vode.

Podoben slučaj se je bil pripetil posestniku Cerarju, kateremu je tudi telica sredi Save dezertirala in vse tri čolnarje prekučnila v valove. Iz te šale je postala resnica. Nujno bi bilo pričeti z regulacijo Save pri posestniku Francu Cerarju v Verneku pri Kresnicah, ker brod že nad eno leto vsled poplav in spremembe struge ne more voziti. Občinstvo je s tem, da brod ne vozi, jako prizadeto, ker more z vozovi in pridelniki preko Save samo s čolnom. V slučaju velike vode pa je sploh vsak prevoz nemogoč. Da je tu regulacija najnujnejša, jasno pričata ta dva slučaja kravih potopov, na kar se vodstvo regulacije Save resno opozarja. — Prizadeti.

Slovenci v Italiji

Lega Nazionale in morska kopelj postojnskih otrok.

Neumorno poitalijančevalno društvo Lega Nazionale je pretekli teden organiziralo izlet postojnskih otrok v Trst in Koper, ki ga tržaški fašistovski listi označujejo za »nepozabno kopel italijanstva v modrih vodah Jadrana«. Iz Postojne so se odpeljali otroci v avtomobilu preko Razdrtega. Pri Razdrtem so srečali italijansko artilerijo, ki je tam na vajah in jo pozdravili po rimljansko. Italijanski vojniki so odzdravili »pristrčno in veselo«. V Trstu so si ogledali Sv. Justa. Pred mano ploščo na stopnišču pred katedralo je neki

učitelj razložil pomen te plošče, ki našteva slavne žene italijanske armade. Otroci so si ogledali tudi Koper. Kosili so v prvovrstni restavraciji »Bonavia« *v Trstu. Kava je bila servirana v fašistovski kavarni »Speechie«. V Baru Nazionale so jim postregli s pecivom. Zvečer so se z avtomobilom vrnili v Postojno. Kakor se vidi, je bilo za otroke v vsakem oziru izvrstno poskrbljeno, seveda z gotovim namenom. Izleta so se udeležili samo otroci, ki obiskujejo Lega Nazionale in tisti, ki so vpisani v Badillo. Ti naj bi s pripovedovanjem o krasnem izletu zvalili še druge postojnske otroke v to poitalijančevalno šolo.*

Med temi pozdravi so romarji v vlaku povečerali. Točno ob napovedani uri se vlak odpelje.

Sardenko doživi nepozaben prizor.

Na poti do Prage smo obstali samo še v Kolinu, središču sladkorne industrije. Z vsako postajo doživljamo večje presenečenje. Skoro si ne moremo misliti, da nas čaka še večje presenečenje. Pa vendar! Kolin preseže vse dosedanje sprejeme in pozdrave. Kakor da smo v Pragi. In »Sardenko doživi nepozaben prizor« *izraza ljubezni, bratstva in skupnega duha. Gane ga, poživi ga, okrepi in dvigne.*

Kolodvor je nabito poln. Ne moremo izstopiti. Le skofom se umaknejo za korak, dva. Dvatisočglava množica ugluš z urnebesnim vzklikanjem, godbo, eno samo morje robcev v pozdrav. Vlak naravnost zasuje s cvetjem. Vsak romar dobi kar po več šopkov.

Dekan Siksta čaka minute, da bi se nepopisno navdušenje poleglo in mu dalo pol minute časa, da izreče pozdravne besede. Nel Srca so prepolna. Ljubezni je treba dati duška. Dekan Siksta, gvardijan Nahulek pozdravita. Občinski svetnik dr. Juzel, predsednik krajevne organizacije Lidove stranke dr. Stanko Hula ne moreta do besede.

Kanonik Merhar-Sardenko ne more izreči besede v zahvalo za poklonjene cvetlice, zato izvleče podobo velehradskih blagovestnikov. Desetine rok se stegne. Mlada, odlična dama dobi podobo. Beseda zahvale se ne sliši. Treba je vidnega znaka. Ozre se po sebi.

Cvetje je že razdelila. V roki nima ničesar. In vendar poda znak zahvale, stori dejanje požitnovalne ljubezni. S prsi odtrga kos dragocene svilene jopice, končujočega se v umetno vezan trak, in ga poda v zahvalo. Odlična dama žrtvuje dragoceno svilen obleko, samo da se zahvali, da izrazi ljubezen do Jugoslovancev. Za Sardenko nepopisno ganljiv prizor. Godba igra. Zvoki »Kde domov mu« *se izgubijo. Počasi nas objame tema, ob stekla udarja dež, luči zagorijo. Navdušenje je nepopisno. Triumf za triumfom doživljamo. Čehoslovakov in Jugoslovancev spričo takih dokazov ljubezni ne bo ničesar ločilo. Če nas loči tuja država, nas pa tem tesneje veže ljubezen.*

V daljavi zagledamo morje luči. Dež po neha. Vlak obstoji. »Nádraží Wilsonovo!« *— Praga.*

VELICASTEN SPREJEM V PRAGI

Praga, 15. avgusta.

IV.

Kljub številnim nad vse pristrčnim sprejemom in pozdravom na poti iz Velehrada v Prago smo vendar točno ob naznačenem času dospeli v Prago.

Nepregledna množica praškega prebivalstva nas čaka na Wilsonovem kolodvoru. Godbe igrajo himne. Orli vzdružujejo red med manifestirajočo množico. Episkop izstopi in se poda v kolodvorsko sprememno dvorano. Tu nas pričakujejo zastopniki cerkvenih in javnih oblasti in katoliških društev. Skof dr. Jan Sedlak pozdravi najpristrčneje Jugoslo-

Posvetovanje tržaških fašistovskih glavarjev.

V petek se je vršil v Trstu sestanek primorskih fašistovskih voditeljev. Poleg pokrajinskega fašistovskega tajnika so se udeležili sestanka poslanca Suvich in Banelli in general Mozzoni, poveljnik fašistovske milice. Na dnevnem redu je bilo posvetovanje o političnem in gospodarskem položaju v mestu in na deželi. To je prvi sestanek te vrste. Kakor je prvi sestanek vseh fašistovskih pokrajinskih tajnikov prinesel znano bojno napoved Slovanom v Italiji, ki je bila pozneje precizirana v spomenici na Mussolinija, tako je gotovo, da je tvorilo glavni predmet tega posvetovanja vprašanje poostitve raznarodovalne akcije.

Italijanski bojevniki v Postojni. Na veliki šmaren je mrgolelo tujcev v Postojni. Organizacije bivših bojevnikov iz Licenze in Tridenta in delavska strokovna organizacija iz Padove so priredile velik izlet v Postojno, da si ogledajo postojnsko jamo. Po obnašanju bojevnikov v Postojni pa sodimo, da je imel ta obisk na meji tudi drug namen: čemu sicer toliko prepevanja bojnih pesni, čemu tako objestno obnašanje napram domačemu

★ **Velehradski romarji** so se včeraj dopoldne ob pol 12 srečno vrnili iz Prage v Maribor zdravi in nad vse zadovoljni z lepó uspehim romanjem. Z njimi so se vrnili škofje gg. Bonefačič, Jeglič in Karlin. Njarady se je odpeljal iz Prage v Belgijo. Takoj po prihodu so se romarji podali na Slomškov grob, na katerem so molili za cerkveno zedinjenje. Molitve je v staroslovenščini opravil g. Bonefačič. — Iz Maribora so se romarji odpeljali na svoje domove. Ljubljanski so se vrnili zvečer ob pol 7.

★ **Umeščen** je bil včeraj 18. avgusta 1927 na župniji Fara ob Kolpi g. Andrej Stare, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani.

★ **Napredovanje.** Kanonik dr. Tomaž Kliner pri stolnem kapitlu v Ljubljani je pomaknjen iz 6. v 5. grupo 1. kategorije.

★ **Volitev župana.** Snoči je bil v Rudniku izvoljen za župana dosedanji župan g. Karel Jeršin (SLS) s 15 glasovi, to je skoraj soglasno.

★ **Može iz vojne!** Opozorite eden drugega na poseben vlak, ki vozi 21. t. m. ob 7.50 iz Ljubljane na Otoče. Agitirajte za častno udeležbo. Ne kliče nas vojni rog, temveč Marija, kateri smo toliko dolžni iz časov groze in strahu. Preskrbite si karte z mokrim žigom že v soboto. Za povratek se bodo dobile pri rediteljih na Brezjah posebne izkaznice. Kupi in dobi jih lahko vsakdo, član ali nečlan. Vozni listek dobro spravite. Če bo na popoldanski vlak, ki pride iz Otoč v Ljubljano ob 16.40 huda naval, bo priskočil na pomoč še drug vlak, ki bo telefonično pozvan iz Jesenice. Držite najstrožjo disciplino in pazite povsod na najlepši red. Slovesnost se prične v nedeljo ob 10 dop. Govori F. Bonač, maša z libero F. Kogej. Sodeluje izborna železničarska godba »Sloga« *iz Ljubljane. Pevci vežbajte pesmi in vsi ob 9 k vaj v samostan. Tovarishi, da si spet veseli in zdravi podamo roke na Brezjah, zaplakamo za padlimi in letos umrlimi in na novo okrepljeni sežemo spet vsak po svojem opravilu domu v čast, sebi in prid, Bogu v proslavo!*

★ **Premeščenje.** Gospodični Ida Mazi, učiteljica v Trbovljah - Vode in Roza Randl, učiteljica v Ptujtu sta prestavljene v Ljubljano na prvo žensko osnovno šolo. G. Karol Široki pa je postavljen za stalnega učitelja v Črnomlju.

★ **Zveza Slovenije z morjem.** Komisija strokovnjakov je te dni pregledala na licu mesta vse načrte za graditev železnice, ki naj veže Slovenijo z morjem, in izdelala referat. Komi-

vane v imenu praškega nadškofa dr. Kordača, ki je zadržan priti radi evharističnih slavnosti v Budjeveh. Skof dr. Jeglič se hvaležno zahvali za pozdrav. Bratskemu češkemu in slovaškemu narodu iskreno želi, da bi napredoval ne samo v narodnem, ampak tudi v verskem oziru. Mestnemu svetniku in zastopniku župana praškega mesta dr. Svobodni se je zahvalil križevski škof Njarady in poudaril, da prebiva v naših dušah in srcih isti duh. Podpredsednik jugoslovansko-češke lige dr. Kocky v hrvatskem jeziku pozdravlja brate, ki so od groba sv. Metoda prihiteli v zlato Prago. Splitski škof Bonefačič se zahvali in želi čim večjega dela za zblizanje obeh narodov.

V slovenskem jeziku pozdravlja znani prijatelj Slovencev in slovenskih akademikov v Pragi profesor Pechuška, tajnik apostolstva sv. Cirila in Metoda. Pozdravlja nas z željo, da bi nam ugajalo pri njih. Kot predsednik romanja se zahvali dr. Grivec.

V imenu češkoslovaških Orlov nas v orlovskem kroju pozdravlja vpokojeni polkovnik Křečan, predsednik čeških Orlov. Skof Jeglič se mu iskreno zahvali. Med številnimi zastopniki so bili odlični cerkveni dostojanstveniki.

Med tem pozdravljanjem in sprejemom episkopota so romarji izstopali. Urnebesni kliči »Dobro došli!«, vihar robcev v pozdrav nas spremlja skozi kolodvorske prostore. Ves trg pred Wilsonovim kolodvorom je poln. Orli nam napravijo kordon, da moremo do tramvaje, ki nas razvozijo po stanovanjih.

prebivalstvu. Iz Licenze je prispelo 3000 ljudi, b Tridenta 300 in iz Padove 600. Mesto je bilo kar poplavljenno od tolike množice.

Vol jo je zabodel. Josipina Filipčič, stara 67 let, iz Lindara je šla na travnik, da najažnje nekoliko trave. Vol, ki se je pasel na travniku, se je nenadoma zaletel z rogovi proti nesrečni stari in jo podrl na tla. Poklicali so zdravnika iz Pazina, ki je ugotovil težke poškodbe. Po dveh dneh stransnega trpljenja je nesrečnica izdihnila.

Velik požar v Istri. V soboto okoli polne je nastal v hiši Martina Bubnič v Abrovu ogenj, ki se je takoj razširil; streha je bila namreč pokrita s slamo. Poleg tega je podžgal ogenj veter in zanesel iskre na bližnja poslopja. V kratkem času je bilo v plamenu 7 hiš, ki so gorele kakor ena sama baklja. Na pomoč so prihiteli ognjeglasi iz Materije in Podgrada. Posrežilo se je je omejili požar. Pogoreli so izgubili vse. Trije voli in več ovac je zgorelo. Človeških žrtve ni bilo.

Razširjenje goriške cestne železnice. V soboto se je otvorila nova tramvajska proga Gorica-Si. Peter. Proga je zgradila neka milanska tvrdka. Sentpeterski tramvaj se odcepi od goriškega na korzu pri kavarni Garibaldi in teče po Sentpeterski cesti do cerkve. Otvoritevna slavnost se je zaključila z javnim plesom. Za razsvetljavo je poskrbel goriška občina. — Kakor se vidi, prihaja jazband v modo tudi na goriškem magistratu, znamenje, da se ta vendar enkrat malo modernizira.

Italijanski dijaki v Gorici. V Gorico so prišli dijaki iz Barija, da si ogledajo vojna pozorišča. V Gorici ostanejo več dni.

Dnevne novice

siji je predsedoval ravnatelj ing. Babovič, sodelovali pa so prof. ing. Vaskovič, ing. Dimitrijevič in geologi vseuč. profesorji Ahačević, Lukačević, Koh in ing. Markovič.

★ **Naredba o izplačilu razlike uradniških prejemkov**, ki je izšla v »Službenih Novinah« *6. avgusta 1927, je objavljena sedaj tudi že v »Uradnem listu« *od 16. avgusta. Na to prizadete posebej opozarjamo.**

★ **Umrli** je v Kamniku koroški rojak gosp. dr. Alojzij Kraut, odvetnik in bivši župan. Pokopali so ga včeraj popoldne. — Blag mu spomin!

★ **Smrt ugledne žene.** Umrli je Marija Novčan, posestnica v Laporju pri Polčcanah. Prepeljali so jo iz Laporja v Črešnjevec pri Pragerskem, kjer počiva poleg svojih starišev in moža. Rajnica je bila globokoverna mati, žena in skrbna gospodinja. Blagopokojni ostani ohranjen časten spomin!

★ **Izvoz brezalkoholnih sokov.** Mnoge države, posebno Nemčija, Finska in Norveška zelo povprašujejo po koncentriranem brezalkoholnem soku iz sliv, sadja in grozdja, za k. terga plačujejo sorazmerno visoke cene. Da bi lahko čimprej z izvozom pričeli in tako še v večji meri prispevali k omiljenju naše gospodarske, osobito vinske krize, se vabijo vsi, ki imajo smisel za razvoj našega narodnega gospodarstva, da se pridružijo akciji, ki jo je podvzela »Brezalkoholna produkcija« *v Ljubljani, ki sprejema prijave za sodelovanje.*

★ **Himen.** Poročila sta se dne 15. t. m. na Brezjah Alojzij Svete in gdč. Adalberta Orehek, hčerka trgovca. Bilo srečno!

★ **Darovi za kapelico v Vratih**, poslani Aljaževemu klubu: po 100 Din so darovali g. Slana, gospa K Slana, župnik Finžgar, poslanec Smodej, kanonik dr. Kimovec, g. Cilka Platner; 50 Din dr. Fr. Perne.

★ **Pokrajinska razstava Ljubljanskega velesejma** bo obsegala ob letošnjem terminu (od 17. do 26. septembra) tudi razstavo pod naslovom »Gledališče — Ljudstvo — Družba«. Ob tej priliki se bo nudila javnosti možnost, da si ogleda razvoj in zgodovino slovenskega gledališča, podano v dokumentih, skicah, slikah, portretih in drugem materialu. Ker pa je ta material silno raztresen, vabimo vse ljubitelje slovenskega gledališča, da stavijo upravi Ljubljanskega velesejma za čas omenjene razstave morebitne zanimivosti, tičeče se gledališča, na razpolago. Vsa pojasnila daje urad Ljubljanskega velesejma, kamor naj se tudi pošiljajo razstavniki objekti.

★ **Latinsčina.** K podlistku »Latinsčina« *v »Slovincu« *z dne 17. avgusta t. l. naj dodamo to-le novost iz Amerike. V Newyorku obstoja med drugimi tudi Jeffersonova srednja šola. Amerikanci so mojstri zlasti tudi v merjenju inteligence pri mladini. In kakšen izsledok so ugotovili na Jeffersonovem zavodu? Časopis »School Life« *(april 1927) poroča, da so ugotovili, da kažejo dijaki, ki so si izvolili latinščino, najvišjo bistroumnost, inteligenco (=Latin Students are highest in Intelligence). Seveda velja to le za tako srednjo šolo, kjer se učenci latinščine pošteno uče, torej že od prvega gimnazijskega razreda dalje, ne pa par ur na teden od petega razreda dalje (kakor bo to zdaj na naših realnih gimnazijah).***

★ **Odlikovanje.** Z redom sv. Save IV. razr. je odlikovan Marko Tomažič, dekan v Kozjem. Z zlato medaljo za civilne zasluge so odlikovani Simon Berlič iz Litije, Edvard Pivc, posetnik v Ribnici na Pohorju, Anton Maček, posestnik v Sonovi, občina Kozje. Srebrno medaljo so dobili: Josip Kurent pri kranjski hranilnici v Ljubljani, Avgust Vidmar pri Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani in Franc Pintar, strojnik v Zabukovici.

★ **Za poveljnika državne straže** v mariborski oblasti je imenovan Franc Finžgar, doslej nadzornik straže v Mariboru.

★ **Himen.** Poročila sta se v Dubrovniku g. Franjo I. Beyer, morn. tehn. poročnik kralj. mornarice, in gdč. Francica Beyer roj. Polaček.

★ **Iz pisarne min. narodnega zdravlja.** Na osnovi odobrenja gospoda ministra narodnega zdravlja z dne 8. avg. t. l. H. br. 35.346 razpisuje se konkurz za 10 zdravnikov, ki bi se hoteli baviti z zatiranjem endemičnega sifilisa v

oblasteh Požarevac, Timoč in Niš pod nastopnimi pogoji: 1. dobijo prejemke epidemskih zdravnikov, 2. ne smejo izvrševati privatne prakse. Rok za prijave se zaključuje 10. septembra t. l. Vsa podrobnejša pojasnila je dobiti pri Higijenskem oddelku Ministrstva narodnega zdravja v Beogradu.

★ Častni konzul letonske republike v Beogradu je postal g. Dragiša Matejič. Naša vlada mu je že izdala eksekvatur. V Skopju je postavljen za častnega konzula kraljevine Švedske g. Jožef Erei.

★ Sv. sinod srbske pravoslavne cerkve je pričel svoje redno zasedanje. Predseduje patriarh Dimitrije.

★ Strašna politika. V Velikem Bečkereku sta Dušan Čirčanski in Milan Todorov vse dopoldne pila po raznih gostilnah. Ko sta okoli poldne šla proti domu, sta se sprla radi politike. Bila sta namreč oba radikalna, le da je eden član grupe dr. Ninčiča, drugi pa je dr. Miletičev. Razgrela sta se tako, da je Čirčanski udaril Todorova s palico po glavi, tako da se je ta onesvestil. Ko se je prebudil, je iztrgal nekemu gasilcu nož, pohitel za Čirčanskim in mu nož zasadil naravnost v srce. Slučaj se je zgodil pri belem dnevu v ulici cara Lazara, ko je na ulici polno ljudi, ki so vsi zbežali, ko je začel Todorov dirjati. Čirčanski je umrl, Todorov pa se v bolnici s smrtjo bori.

KUPUJTE SREČKE

II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobiček vila »Stadion«, Din 160.000.—.

★ Bolnice belgrajske oblasti. Oblastni odbor belgrajske oblasti je prevzel vse bolnice v svojo upravo in takoj razpisal vsa nepopolnjena mesta upravnih uradnikov in zdravnikov.

★ Društva, ki žele protialkoholno predavanje, naj se obračajo pravčasno na »Sveto vojsko« v Ljubljani, ker v zadnjem hipu ni mogoče takoj ugoditi.

★ Uprava Narodne banke razpisuje šest pripravniških mest. Pogoji je dovršena univerza ali trgovska akademija. Prosilec ne sme biti mlajši kot 20 in ne starejši kot 31 let. Prošnje je vlagati do 15. septembra pri ravnatelju Narodne banke. Razglas je v Službenih Novinah št. 182.

★ Konjeniška podčastniška šola v Nišu sprejema učence, ki hočejo postati podčastniki. Biti morajo nad 17 in pod 21 let stari. Kolikove, lastnoročno spisane prošnje se pošljejo na poveljstvo šole v Nišu.

★ »Zoro«, pevsko društvo v Karlovcu, so karlovske meščani nad vse slovesno sprejeli. Pa je tudi zaslužila tak sprejem. Koncertirala je v Frankfurtu ob Menu in drugih nemških mestih z velikim uspehom. Vse stroške za to veliko akcijo je nosilo društvo samo.

KUSAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe

★ Senzacionalna tatvina v Zagrebu. Zagrebški trgovec Josip Scholler je v blagajni tvrdke, v kateri je družabnik, ukradel 800.000 dinarjev in pobegnil. Scholler je bil lahkoživec in je s svojim zapravljanjem spravil firmo v težave in ko ni bilo več izhoda, je ukradel in pobegnil.

★ Draga zdravila plačujete? Boljše je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave pijte Zikol

M. U. dr. Fr. Virant
ne ordinira od 19. do 30. t. m.

Ljubljana

○ Delavski shod Slov. ljudske stranke na ljubljanskem gradu. Snoch se je vršil ob lepi udeležbi v delavski dvorani na Gradu nad vse uspel shod Slov. ljudske stranke, na katerem sta poročala narodni poslanec g. Smodej in pa gerentski svetnik g. Pirc. Delavstvo je pazno sledilo izvajanjem g. Smodeja, ki je razkrinkal delo samostojnih demokratov za naše delavstvo tekom zadnjih let — in prirejalo burne ovacije nosilcu naše liste, načelniku SLS g. dr. Koroscu. G. Pirc je poročal o delu bivšega gerentskega sveta in ga primerjal z velikopotezno stanovanjsko akcijo sedanjega gerentskega sveta in o nalogah bodočega občinskega sveta.

○ Zatvoritev Poljanskega nasipa ob bodoči zgradbi mestne občine na Poljanski cesti. Mestna občina ljubljanska je prisiljena da radi gradbe nove stanovanjske hiše ob Poljanski cesti zatvori Poljanski nasip v dolžini, ki odpade na fronto bodoče zgradbe. Vsled tega je z današnjim dnem onemogočen vsak prehod na tem mestu za vozila kakor tudi za pešhojo.

○ Nesocialen čin na mestnem magistratu, ki ga zlorablja »Narod«, se je zgodil človeku, ki je pristaš SLS. Razumljivo je, da je SLS vse storila, da se krivica popravi. Dr. Kulovec in mestni odbor sta v tej stvari že posredovala. Ta dejanski položaj menda za vsakega dovolj jasno kaže, koliko je za to nerodnost odgovorna S. L. S.

○ Občinske zadeve. Vsled vsestranske zaposlenosti naših gerentskih svetnikov g. Pirca in Pusta, se stranke, ki žele pojasnila v eni ali drugi zadevi mestne občine, vabijo, da se zglašajo v tajništvo SLS za Ljubljano, Jugoslovanska tiskarna II., od 5 do 7 zvečer, ki bo te želje redno sporočalo sosvetnikom v izvršitev. Priporočamo vsem strankam, da svoje želje spišejo in spis oddajo tajništvu. — Tajništvo SLS za Ljubljano.

○ Kopalne karte. Kdaj se dobe? Nekdo je zahteval zadnjo soboto na glavnem kolodvoru kopalno karto. Gospodična pravi: »Saj se danes ne boste kopali.« Ker je potnik le zahteval, mu jo je že pripravila, ko se oglasi druga in pravi, da je ni treba dati. Potnik je res moral plačati celo karto. Istočasno, za isti vlak pa je dobil na gorenjskem kolodvoru pravilno kopalno karto. Vprašamo: Kakšna pravila veljajo? Dobro bi bilo, če pristojni činitelji to pojasnijo, da se ljudje ne bodo po nepotrebnem razburjali.

○ Začetek šolskega leta 1927/28 na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljane). Privatni izpiti se vrše od 25. avgusta naprej. Razredni izpiti bodo od 27. avgusta ob osmi uri po načrtu, ki bo priobčen na črni deski v avli. Pismena matura se začne 1. septembra. Vpisovanje bo: za novince I. razreda: 1. septembra od 8. do 12. ure; seboj je prinesli: krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Starost je 10 do 13 let v tekočem solnčnem letu; za domače učence od II. do VIII. razreda: 2. septembra ob osmi uri v razredih; za učence z drugih zavodov in domače repetente I. razreda pa dne 1. septembra od 2. do 3. ure popoldne.

○ Izlet v Belgrad namenava prirediti sredi meseca oktobra (za 3 dni) Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani. — Prijave do najkasneje 25. t. m. sprejema in daje podrobna pojasnila društvena pisarna Gradišče 17/I. (Telefon 2652.) Odbor.

○ Redni občni zbor Pomočniškega zbora Gremija trgovcev v Ljubljani se vrši v petek dne 2. septembra 1927 ob pol 8 zvečer v mali dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo z običajnim dnevnim redom. Odbor.

○ Merkurjev izlet. — Trgovsko društvo Merkur v Ljubljani priredi v nedeljo 4. septembra 1927 celodnevni izlet v Grosuplje v zvezi z ogledom Županove podzemne jame na Taboru pri Ponovi vasi. Prijave, ki so potrebne radi kosila in voz, sprejema in daje pojasnila društvena pisarna Gradišče 17/I. (telefon 2652) do najkasneje dne 27. avgusta v uradnih urah.

○ Pevski zbor Glasbene Matice. Kar nas je v Ljubljani, namenavamo v nedeljo, 21. t. m. na Skaručino. Da se pogovorimo za ta izlet, pridite vsi danes zvečer ob 8 v našo pevsko dvorano. Odbor.

○ Zveza Privatnih nameščencev Jugoslavije, Ljubljana, je preselila svoje poslovne prostore v Gledališko ulico št. 8 (palača Pokojninskega zavoda za nameščence). Razdelitev referatov v poedinih zadevah in uradne ure za stranke so razvidne iz zadnje številke lista »Privatni Nameščenci«.

○ Nesreča motociklista pri Sv. Križu. Včeraj ob 6 zvečer se je pri Sv. Krištofu ponesrečil na motornem kolesu g. Jurca, po poklicu baje uslužbenec Delniške tiskarne. Jurca se je z motornim kolesom zalezel v neki avtomobil, nakar je padel na tla ter dobil težke notranje poškodbe. Ponesrečenca so naložili na avtomobil in ga prepeljali v bolnico. Ostalih podrobnosti o nesreči se nismo mogli izvedeti.

○ Popravilo poslopja Mestne hranilnice. Poleg ostalih javnih in zasebnih poslopij so pričeli pred dnevi tudi s popravilom poslopja Mestne hranilnice v Prešernovi ulici. Poslopje bo dobilo novo, estetskemu okusu odgovarjajoče lice, dočim bo prejšnja neokusna barva fasade izginila.

Maribor

○ Westfalski Slovenci obiščejo Maribor. Začetkom septembra pride v Slovenijo na obisk okrog 600 westfalskih Slovencev. Spremljalo jih bo tudi več Nemcev, med njimi par duhovnikov, ki si hočejo ogledati Slovenijo. Dne 5. septembra pridejo westfalski Slovenci v Maribor, kjer se poslove od domovine ter odidejo zopet na Westfalijo.

○ Kulturna prireditev. Kat. slov. izobraževalno društvo »Ljudski oder« Studenci pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 21. avgusta 1927 ob pol 16 (pol 4 popoldne) po večernih v Framu v dvorani g. Turner gledališko predstavo »Užitkarji« in pa dodatno šaloigro »Tihotapci«. Ker je to prvo gostovanje na tujem odru, prosimo vse občinstvo, da se te krasne prireditve udeleži, ki se vrši ob vsakem vremenu.

○ Seja občinskega sveta se vrši prihodnji teden v sredo 24. avgusta. Na dnevnem redu bo med drugim: Izprememba pravil Mestne hranilnice in revizijsko poročilo.

○ Združenje vojnih invalidov. Krajevni odbor v Mariboru, ima še na razpolago nekaj knjig invalidskega zakona, pravilnika in komentarja. Opozarjamo, da je knjiga vsakemu invalidu in vdovi velike važnosti, ker iz nje razvidi svoje pravice in postopanje v invalidskem vprašanju. Tudi za urade je knjiga dobrodošla. Knjiga je primeroma jako poceni, stane Din 12.—, po pošti Din 13.— Dobi se v pisarni Udruženja vojnih invalidov v Mariboru med uradnimi urami vsako sredo, soboto in ob praznikih od 9—11 popoldne, Rotovski trg 6/I.

○ Dva kolesarska lisjaka. Policiji se je posrečilo izslediti dva kolesarska tatova, ki imata gotovo več tatvin na vesti. Posrečilo pa se je le enega obdržati, dočim je drugi šel na svobodo. Arretirani kolesarski tat je 17letni Franjo Cerkovšek, ključavničarski vajenec iz Slivnice pri Mariboru. — Druga kolesarskega uzmoviča je ustavil stražnik v sredo okrog polnoči na Aleksandrovi cesti, ker se je vozil brez luči. Stražnik je kolo zaplenil, kolesar pa je napovedal napačno ime in se ni več javil. Kolo izvira očitno iz tatvine, je pa najbrže že predelano, ker so platišča ko-

les rumena s črno črto po sredi, ogródje pa je črno, znamka Puch.

○ Zopet nove tatvine koles. Včeraj je bilo zopet ukradeni dve kolesi. Iz gostilne na Aleksandrovi cesti št. 53 je izginilo kolo Francu Paul, iz veže hiše št. 8 na Koroški cesti pa kolo trgovskega potnika Ivana Polanec.

Celje

○ Zahvala. Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je naša nedeljska prireditev na Babnem tako sijajno potekla. Naklonjenost in ljubezen, ki smo je bili celjski Orli ta dan deležni, bomo povrnili s še vztrajnejšim delom za vzore orlovске organizacije. — Bog živi! — Orlovski odsek v Celju.

○ Napredovanje v sodni službi. Pri okrožnem sodišču v Celju so imenovani za deželnosodne svetnike na dosedanjih službenih mestih ter v istih skupinah in kategoriji dosedanjih okrajnih sodnikov gg. dr. Adolf Lenard, dr. Leopold Vičar in Alojzij Nendl.

○ Smrtna nesreča med vožnjo. V torek dopoldan je izdihnil v celjski bolnici Jelen Janez iz Haloz, star šele 21 let. Med vožnjo iz Slovenske Bistrice v Poljčane je padel iz vlaka in dobil tako težke poškodbe, da jim je moral podležiti.

○ Imenovanja. Pri okrožnem sodišču v Celju sta imenovana za kancista g. Anton Čmer in pisarniški oficijant g. Anton Veber. Pisarniški pomočnik g. Rudolf Dečman je bil imenovan za pisarniškega pripravnika pri celjskem okrožnem sodišču.

○ Graški velesjem. (Grazer Messe.) Sjem, ki traja od 3. do 11. septembra t. l., bo nudil posetnikom obilo zanimivosti. Omenjamo le glavne izdelke: Splošni oddelek — izdelki industrije in obrti. Stavbni oddelek — v tej stroki porabne materialije in stroji. Oblačilni oddelek: tekstilije, suknjo, čipke, obleke. Razstava pisarniških predmetov, računskih in knjigovodstvenih strojev. Tekmovanja v tipkanju in stenografiranju. Stajerska v slikah. Narodne noše in drugo. Zimski sport. Razstava poljedelskih strojev. Vrtnarska razstava. I. t. d. — Razstavljalci in posetniki uživajo popust na železnica in brezplačni avstrijski vizum na podlagi sejmske izkaznice. Podrobne informacije daje in prodaja sejmske izkaznice tukajšnje častno zastopstvo praškega velesjema: Tujsko-prometna pisarna v Celju (Palača Prašedione).

○ V mestni klavnic v Celju so bili v času od 1. do 7. avgusta zaklani 4 konji, 27 volov, 20 krav, 2 telci, 47 telet in 52 svinj. Mesa pa je bilo uvoženega: 348 kg govedine ter 1341 kg teletine.

Laško

»Jutro« piše, da je g. Mihael Hrašnik »na pritisk klerikalcev« v Laškem moral odločiti častno mesto kot gerent okrajnega zastopa v Laškem. Ker pa je g. Hrašnik sam pismeno prosil g. velikega župana, da ga razreši radi preobilice drugih poslov, o čemer se dopisnik lahko tudi informira, se vidi, kako malo vredna so poročila »Jutra« iz Laškega.

Velika revščina v Laškem okraju. Na sodniški tabli je naznanjenih 21 dražb premičnin in 6 zemljiških.

Velika divja svinja je razstavljena pri gostilničarju in mesarju g. Karolu Gradu v Laškem. Ustreljena je bila v občini Jurklošter.

Novo pekarno bo postavil trgovec in posestnik g. Jožef Herlah in je že razpisan tozadevni komisijonelni ogled na licu mesta. Tako bomo imeli sedaj kar tri peke v Laškem. Tekma bo gotovo dobro vplivala na kakovost peciva.

Hrastnik

Začetek volivnega gibanja. Komunisti so imeli preteklo nedeljo volilni shod v dvorani g. Alojza Logerja na Hribu. Govorila sta učitelj Morderdorfer in neki Klopčič iz Zagorja. Navzočih je bilo razmeroma še dosti ljudi. Oba govornika sta napadala Kristanovce in bi bilo prišlo skoraj do pretepa. Eden govornikov je bleknil laž, da so kristanovci zvezani z SLS in Orjuno. Ob koncu je hotel govoriti Kristanovec Verden, pa radi velikega kričanja ni mogel do besede.

Sestanek SLS. V pondeljek zjutraj je bila v Čeah cerkvena slovesnost sv. Roka. Med in po maši je močno deževalo, kar je gnalo ljudi hitro domov. A kljub temu je bil volilni sestanek SLS pri Potokarju zelo dobro obiskan. Poročal je gerent okrajnega zastopa g. dr. Godnič iz Laškega. Sestanek je izvrstno uspel.

Umri je g. Miha Dernovšek pristaš SLS in naročnik »Slovenca«.

Izjava. G. Vinko Zadebovšek, čevljar pri Sv. Katarini, je preteklo nedeljo pred nek pristožitel, da dobi »Aršnek« mesečno 2000 dinarjev, ker dela za klerikalno politiko. Pozivljvam g. Zadebovška, da svojo trditve dokaže, obenem prepustim njemu onih 2000 dinarjev mesečno, da jih on namesto mene vzame, ker jih gotovo nič manj ne potrebuje nego jaz. — Janko Aršnek.

Slovenska krajina

Vlom. V Sebeborcih so neznani vlomilec vdrl v hišo Gregorja Lubasa. Gospodar se je radi ropota, ki so ga povzročili, zbudil in je vstal, da bi nepoklicane goste preganjal. Ti so sicer pobegnili, a so pri tem streljali. Strel je zadel gospodarja v nogo in ga je precej hudo poškodoval.

Metljivost se vrača. Distol je za nekaj časa preganjal metljivost, uničiti je pa ni mogel popolnoma. Vedno več je zaplet novih slučajev obolenosti. Iz Turnišča, Renkovec, Gomile in drugih sednih vasi je bilo pretekli dnevi več metljivih krav. Ljudje jih prodajajo, seveda ne dobijo zanje niti četrtino prave cene.

Z lato se je zabodel v trebuh. Na Hartnerjevem milnu v Dolici je dalavec J. Bokan z lato delal pri stroju. Stroj je lato zagrabil in mu je je treščil s tako silo v trebuh, da se mu je globoko zasadila med želodcem in jetri. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

Kupujte srečke

v korist zgradbe novega društvenega doma na Jesenicah! Zrebanje nepreklicno dne 28. avgusta!

Vič

Za nedeljsko prireditev Prosvetnega društva, ki se bo začela ob treh popoldne na Pavličevem vrtu, je veliko zanimanja radi krasnih dobitkov za tombolo. Tablice se prodajajo po Din 2.50 v konsumu ter v trafikli Dolžan v Rožni dolini. Vstopnine ni! Poleg tombole jako zanimiv in bogat spored.

Kranjska gora

Planinski dnevi. Pusto, deževno sobotno jutro ni dajalo prav nič nade, da bodo planinski dnevi dobro izpadli. Vsak je pomislil na lansko leto, ko je med planinskimi dnevi padel v vasi sneg. Vendar pa so se proti popoldnevu razirgali oblaki, samo gore je zavijala gosta megla. Zvečer je vse hitelo na kolodvor pričakovat planince. Ob prihodu vlaka je začel gostom v pozdrav kres na Robeh, od gora pa je odmevalo mogočno streljanje. Po sprevidu skozi vas se je vršil v hotelu Razor komerc, kjer so govorili v imenu HTK Sje-me predsednik V. Cvetišić; v imenu kr. gorske podružnice in županstva župan Lavtižar; v imenu mariborske podr. sodni svetnik dr. Senior; v imenu litijske podr. pa Tomazin. Po komercu se je razvila prosta planinska zabava. Točno ob 12, ko so se megle malo razprile, pa je zasvetil na 1665 metrov visokem Vitrancu 4 m visok kres, ki so ga tukajšnji dijak gradili dva dni. 14. in 15. dan pa so porabili planinci za daljše in krajše izlete; posebno mnogo jih je posetilo Prisank, še več pa jih je odšlo čez Kriško steno v Vrata.

Prvi jesenski dan. V pondeljek zvečer je pritisnil hud in mrzel sever. Popolnoma bele megle so v kolobarjih obkrožale vso dolino, polagoma je začel naletavati droben jesenski dež. V torek zjutraj pa so zableščale gore v novem snegu in je temperatura padla na +5°C.

Nesreča. Na planinskih dan ob priliki sprejema gostov je streljal neki fant v bližini kolodvora tako nerodno, da so izstrelki zadeli kar tri osebe. Pri dveh poškodbah niso težke, eni pa je šel izstrelke skozi roko in je poškodba težja značaja.

Brezobzirnost avtomobilistov. Skozi Kranjsko goro divjajo avtomobilisti kot za stavo ali pa kot da bi trenirali za kakšno gorsko dirko. Toda nekateri so poleg te slabosti tudi zelo brezobzirni. Tako sta v pondeljek prav blazno drvela dva avtomobila proti Vršču. Na ozkem pišenskem mostu je prvi zavozil v čredo krav, ki jima je prihajala nasproti. Pritisk je vrzel kravo tukajšnjega posestnika Žerjava čez most na prod, kjer je obležala vsa polomljena. Avtomobilne številke radi zaprašnosti ni bilo možno ugotoviti.

Razpada. Monumentalna cesta na Vršč, ki jo je v letu 1915 gradilo več tisoč Rusov in Srbov, polagoma razpada. Dva mosta sta se v sredini že občutno nagnila, jarki za odvod vode so vsi zasuti, na mnogih krajih se cesta pogreza in udara. Mnogo prošelj je bilo že poslanih merodajnim krogom, pa vse zaman. Vse drugače pa je na drugi strani Vršča. Italijani čisto skrbno vzdržujejo in vsako leto popravljajo, tako da morejo po njej prav do vrha voziti najtežji vojaški avtomobili.

Kočevje

Zadružna gospodarska banka d. d. podružnica Kočevje se je preselila dne 17. t. m. iz trga Kralja Petra I. (gostilna Harde) v prostore merkantilne banke (župnišče). Prevzela je likvidacijo merkantilne banke, obenem pa uraduje tudi sama. Stranke sprejema v delavnik od 8 do 12 popoldne in od 3 do 5 popoldne. — Na ta način se bo tiho likvidirala merkantilna banka v Kočevju in njena podružnica v Ribnici.

Razglas. Evidenčni urad zemljarskega katastra razglasa, da se sprejemajo v smislu § 19 in 18 evidenčn. zakona naznanila o posestnih spremembah v dnevih 29., 30. in 31. avgusta.

Obisk Kočevarjev iz tujine. V zadnjih dneh se mudi v Kočevju veliko tujcev-Kočevarjev iz Grata. Tam imajo tudi svojo organizacijo, ki se imenuje »Gotscheerland«. Domačini so jim priredili na praznik 15. avgusta slavnostni večer na gostilniškem vrtu g. Verderberja.

Popravit! V včerajšnjo notico »Smrtna kos« je tiskarski škrt vrnil neljubo pomoto. Umrl je namreč najmlajši otrok železniškega kretnika g. Batiča (ne pa načelnika g. B.)!

Opomin! Vse hiše in gostilne, ki imajo zaradi varnosti priključene pse, bi morale biti na cesto ograjene. Pri F., pri C. zraven Marjinega Doma, pri C. nasproti župnišča, psi varuhi zjutraj in zvečer divje lajajo na človeka, ki gre po cesti mimo. Če se pes odtrga, kar se lahko zgodi, in se zakadi v človeka, je škoda lahko usodna. Psi so za to, da branijo dohod na svet lastnikov, ne pa, da ogrožajo mirnega pasanta!

Podgorska ulica. O Podgorski ulici se je že omenilo, da so jo razširili. Dolga je c. 350 m. Razširili so jo tako, da so ozek kos Loserjevega travnika prevzeli, nekako 200 m daleč, Loserju pa napravili betonsko ograjo, na katero pride še železnica, in mu dali dva izhoda na cesto. Priporočiti je, da je trotoar za pešce preozek. Kanal je tudi majhen. Prvotno so govorili, da bodo takega naredili, da se bodo priklopili kanali iz hiš. Kanal ni niti skopi celo leto izpeljan, nego je navadni obcestni jarek, pokrit z betonskimi ploščami, od katerih so nekatere počene vložili. Končno, kako se bodo zidale nove hiše, kakor je namen, ob tej, zdaj z betonom ograjeni strani Podgorske ulice?

Dopisi

Stranska vas pri Dobravi. Dne 16. t. m. smo imeli tak naliv, da se je iz vseh grabnov razlivala voda preko travnikov. Popoldne je prestopila bregove tudi Gradaščica in valila svoje umazane valove preko njiv in travnikov. Sena smo radi lanske povodnji, ker je bilo vse zasuto z blatom, nakosili komaj tretjino navadnega pridelka. Otava je bila pa jako lepa. Začeli smo jo ravno kositi in jo je več posestnikom voda odnesla. Ostala je pa vsa zasuta z dračjem in blatom. Ljudje so žalostni, gledajo, kako jim voda uničuje poljske pridelke. Da bi se pričelo zavarovanje Gradaščice ali pa da bi se vsaj zavaroval levi breg Gradaščice v vasi Snjica, ki ga je lanska povodenj razdrila. Bilo je že več komisij, a drugega uspeha doslej žal ni.

Knjige in revije

Novo dramo je dokončal že po »Vrtinec« znani mladi slovenski dramatik Janez Zagar. Drame je naslov »Mrtvi človek«. Snov je zajeta iz podobnega življenja. Delo je močno dramatično in pomeni velik korak naprej od njegovega prvenca.

Naznanila

Ferijalna kolonija Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi dne 21. avgusta t. l. ob 3 popoldne v Društvenem domu na Breznici akademijo v prid ubožni mladini breznjske šole. Na sporedu so deklamacije, prizori s petjem in igra »Ladnja Milenac. Za obilen obisk se priporoča — vodstva



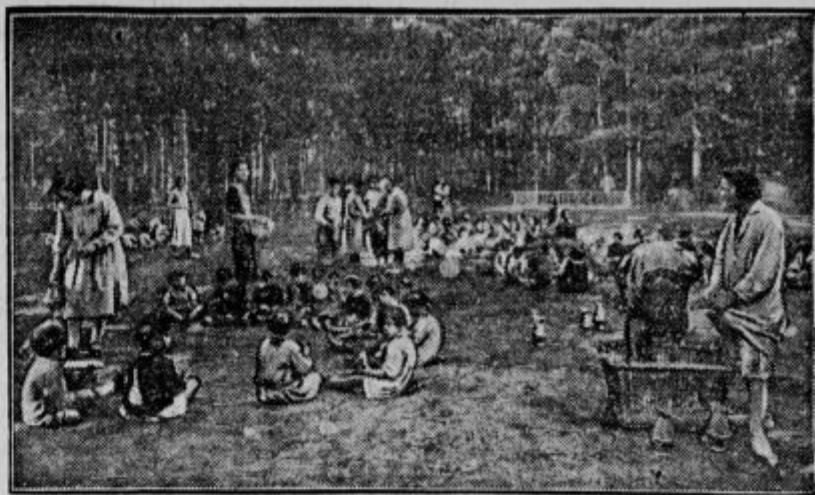
Spomenik na koroški fronti padlim vojakom, ki je bil letos odkrit na dvorišču vojašnice v Mariboru.



Skupina angleških pomorskih kadetov, ki uživajo poletje v posebnih taboriščih na prostem.

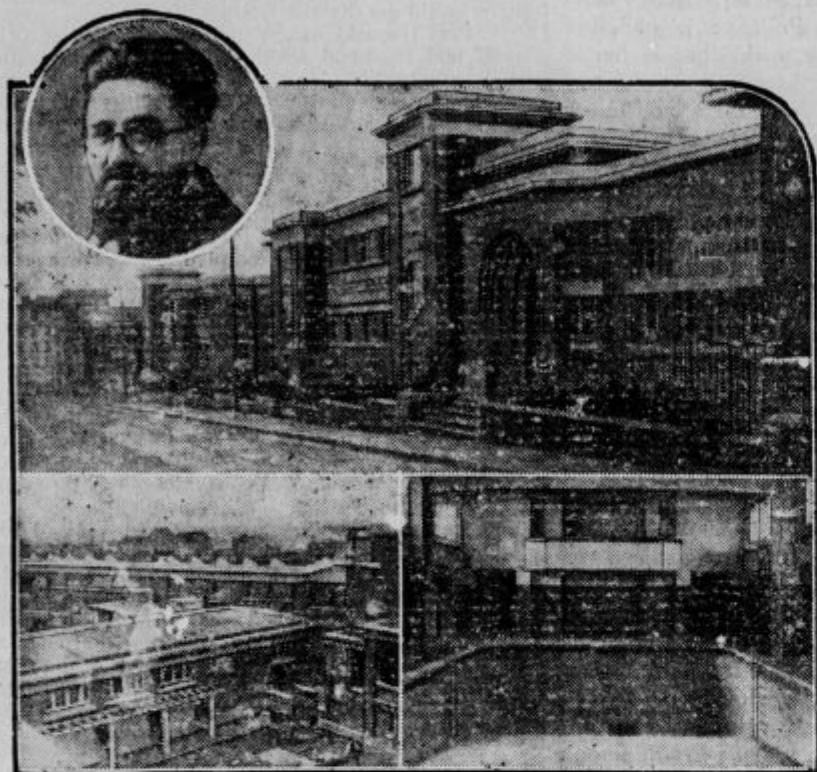


Amerikanska filmska lepotica Miss Harrie Byers, ki je uvedla modo uhanov v obliki letala.



Pariskih otrok,

ki ne morejo v letovišče, se je zavzela človekoljubna gospa Weil, ki je ustvarila velik mestni park, v katerem otroci uživajo vsaj nekaj prostre narave.

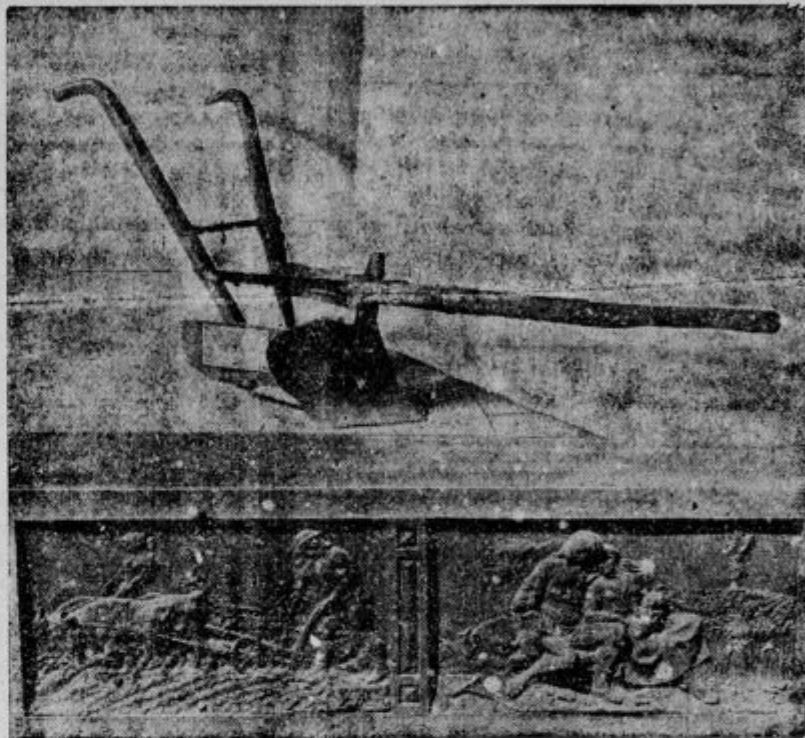


Najmodernejša šola na svetu

se je otvorila te dni v Suresnesu v Franciji. Šolske sobe so vse polne luči in zraka, ker nimajo strehe. Šola ima krasna kopališča. V medaljonu v levem kotu slike odzgoraj je videti g. Selliera, župana mesta Suresnes, ki se je najbolj trudil za zgradbo te šole.



14. t. m. so v Pardubicah na Češkem slavili stoletnico bratov Františka in Václava Veverka, ki sta pred 100 leti iznašla moderni plug, kateri zemljo ne samo reže, ampak tudi drobi. Oba sta umrla v revščini. Prva podoba kaže spomenik, ki je bil obema odkrit leta 1883. v Pardubicah, druga pa plug, kakor sta ga onadva sestavila; odspodaj so reliefi z njunega spomenika.



K stoletnici pluga.

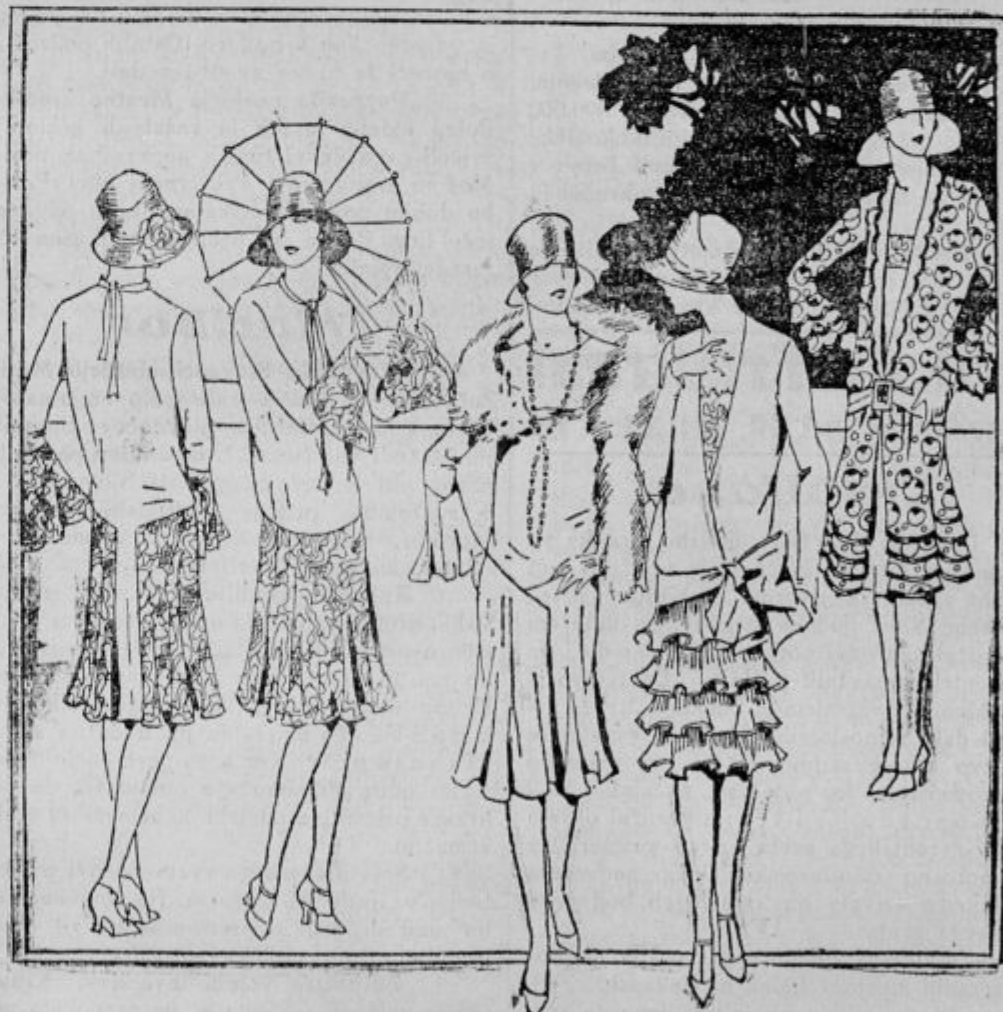


70 letnico svoje poroke

ta praznovala te dni zakonca Clerand v Drouilleau v departementu Gironde v Franciji. Rojena sta bila ba l. 1836., sta torej danes vsak 91 let stara.



Najnovejša poletna moda, kakor se je videla na tekmah Deauvillu v Franciji.



Elegantna poletna toaleta za sprehod.

Poravnajte natočnino!

KAMENITI DEŽ.

Iz Madrida so pred nedavnim časom poročali v svet, da je vas Calando v Arragliniji, dohitela nenavadna neizgoda. Nekega lepega solnčnega dne se je kar hipoma pojavil nad vasjo svincu podoben oblak, iz katerega se je vsul kameniti dež. Vsa okna v vasi so bila razbita in strehe ter dimniki poškodovani. A niti kapljice dežja ni padlo vmes.

V Evropi so slični pojavi redkost, a v tropičnih krajih nastopijo večkrat. Tako je nastal kameniti dež med svetovno vojno v bližini Oranja v Južni Afriki. Bilo je proti večeru, ko se je na obzorju pojavil siv oblak, ne večji kot človeška roka. Neznansko hitro pa se je oblak povečeval. V nekaj minutah je bila vsa okolica zatemnjena. Nato pa je nebo postalo rdeče, konji so se spenjali, vsa živa bitja so begala sem in tja. Ko se je nato usul na zemljo dro-

ben kameniti dež in ker se je od nekega priklatil šakal, je okoli dvesto konj v divjem begu zbežalo na vse strani. Kogar je zajelo na prostem, ta se je vrgel na tla ter pokrnil glavo. Ko se je kamenita nevihta polegla, je že nastopila tropična noč in mnogo truda je stalo, predno so zopet konje polovili.

NAJBOLJ RIB BOGATO JEZERO.

Skadersko jezero je menda najbolj bogato rib v vsej Evropi. Jezero meri 373 kvadratnih kilometrov, je torej precejšnjega obsega. V tem jezeru je silno mnogo rib, v gotovih letnih časih se zdi, da je jezero neizčrpno. Med ribami so majhne ribice, komaj velikosti sardel. Toda ravno te donajajo mnogo dobička, ker jih suše ter razpošiljajo po svetu. Zelo mnogo je jegulj, dobijo se celo 30 kg težke. V marcu vsakega leta se pojavijo cele proce-

sije belih rib, nekoliko pozneje pa karpi in postrvi. Kljub temu pa je v primeri z množino ribolov na zelo nizki stopinji, tako da obilnemu ribjemu blagoslovu dostikrat ni kos. Ako namreč nekaj časa lovijo manj kot navadno, se ribe tako namnožijo, da jih morajo pokončavati, ker jih ne morejo sproti razpečati.

PET TON SLIK.

Pred kratkim so natovorili na parnik, namenjen v Ameriko pet ton slik. Obilo posla so imeh, preden so slike shranili na popolnoma varnem mestu parnika. Slikarja je 400 čevljev dolga in 50 čevljev visoka ter je pravzaprav skupina 6000 slik vojnih dogodkov. Dva francoska slikarja sta vsak dan vojne slikala vsak važnejši dogodek ter sta imela osemnajst pomagačev. Vrednost teh slik je nepreračunljiva. Razstavljene so bile

v Parizu v veliki stavbi, kjer so komaj našle dovolj prostora.

JEKLENI ČEVELJ.

Glasnik nemške kazenske justice prinaša popis izuma komisarja Schloerecke v Magdeburgu. To je jekleni čevlj, ki odvzame zločincu vsako priliko za beg. Čevlj ima oblike jeklene nogavice, ki se zaklepa na ključ. Na vadna nogavica se obloče povrh. Čevlj je zelo tenak, ne povzroča nobene bolečine, toda ovira gibanje. Zločinec more korakati le počasno in mirno. Beg in skoki so izključeni. Čevlj se naredi iz posebnega finega jekla, ki kljubuje vsakemu orodju. Brez ključa ni mogoče odpreti duhovito narejene ključavnice. Komisar Schloerecke bo menda veliko zaslužil s prodajo patenta v Ameriko in na Angleško. Koliko tisoč zločincev bo proklinjalo njegov izum!

Gospodarstvo

Nemško-francoska trgovska pogodba.

Ljubljana, 18. avgusta.

Po tri leta trajajočih pogajanjih je sedaj podpisana nemško-francoska trgovinska pogodba. Pogajanja so bila pozimi prekinjena in je sedaj njih nadaljevanje prineslo zaključek pogodbe, ki je za svetovno gospodarstvo velike važnosti.

Da so se pogajanja tako zavlekla, je pripisovati predvsem francoskemu odporu proti dovozu naseljevanja Nemcev v francoskih kolonijah zlasti v Indokini in Maroku, tu pa posebno radi tega, ker se Francozi bojijo za svoj položaj v Maroku, saj je tu imela že pred vojno Nemčija močne posojilke in je ravno radi Maroka prišlo do velikih zapletiljav v predvojni svetovni politiki.

Nemško-francoska trgovinska politika je le nov moment v gospodarskem zblizanju Nemčije in Francije. Že leta 1925. je bil sklenjen sporazum med nemško in francosko kmetijsko industrijo. Nadalje sta se sporazumeli nemška in francoska težka industrija v znanem evropskem koncernu jeklar-skje industrije.

Z novo trgovinsko pogodbo je sedaj olajšana pot francoskemu vinu ter luksuznim in tekstilnim predmetom v Nemčijo na eni strani, na drugi strani pa produktom nemške težke in kemične industrije v Francijo, ki si tudi sama zelo prizadeva ustvariti veliko kemično industrijo, kar se ji je v veliki meri posrečilo, in podpira svojo železarsko in jeklarsko industrijo. Kontingent za uvoz francoskih vin je 180.000 hl.

Ves svetovni tisk komentira to pogodbo s političnega stališča. Z gospodarskega stališča pa je ugotoviti sledeče: Nemčija je postala popolnoma enakopravna vsem drugim državam. Njena trgovinsko politična svoboda je vzpostavljena.

Pogodba bazira za obe strani na največji ugodnosti. Obe strani sta dovolili znatne carinske popuste. Vendar pa pogodba Franciji omogoča izdelavo novega carinskega tarifa, katerega osnutek je že predložen parlamentu. Pa tudi ima Francija pravico izvesti razne tarife za gotove vrste blaga v slučaju fluktuacije franka.

Trgovinska pogodba pomenja zblizanje nemškega in francoskega gospodarstva, kar bo gotovo imelo ugodne posledice ne samo za nemško in francosko gospodarstvo, ampak tudi za ostale države kakor tudi za politično razmerje med Francijo in Nemčijo.

Volta, tovarna električnih žarnic d. d. Maribor v konkurzu. Iz Maribora nam poročajo, da je okroglo kot trgovinsko sodišče razglasilo konkurz o imovini »Volte«, tovarne električnih žarnic, d. d. v Mariboru. Konkurni komisar je dr. Franc Peitler, upravniki mase pa dr. Josip Rapoc, oba iz Maribora. Prvi zbor upnikov 24. avgusta, oglasni rok do 21. septembra in ugoditveni rok 5. oktobra. D. d. je bila ustanovljena 1923 in je prevzela istovimensko l. 1920 ustanovljeno družbo z o. z. Kapital je znašal 1.500.000 Din, imela je 70 delavnic moči, večinoma ženske. Bavila se je tudi z izvozom žarnic zlasti v Ameriko. Tovarna je lani pogorela. Njena bančna zveza je bila do poloma Slavenske banke podružnica te banke v Mariboru.

Novi papirji na ljubljanski borzi. Včeraj so začele kotirati na ljubljanski borzi tudi delnice tvornice za dušik d. d. Ruše. Kapital 5 milijonov dinarjev je razdeljen na 100.000 delnic po 50 Din nom. Zadnji občni zbor je sklenil valorizacijo in v zvezi s tem zvišanje kapitala od 5 na 20 milijonov dinarjev in ustvaritev novega rez. sklada v znesku 5 milijonov dinarjev. Nominale delnice se zvišajo na 200 Din. Rezerve podjetja znašajo 1 milijon 832.494 Din. Podjetje je največja kemična industrija Slovenije in zaposluje okoli 500 delavcev in dela predvsem za izvoz. Zaposlenost podjetja je prav dobra. Dividenda za 1926 je bila 17.50 Din. Delnice notirajo na dunajski borzi okoli 34 šillingov. V Ljubljani je bil včeraj kurz 260—270.

Izprememba uzane zagrebske borze. Kakor poročajo iz Zagreba, je zagrebska borza izdelala osnutek novih uzane za trgovino z devizami, valutami in efekti. To pomeni reorganizacijo borznega poslovanja. — Podrobnosti osnutka še niso znane.

Izpremembe v trg. registru. Vpisi: Rudolf Abruč, trg. z mešanim blagom na Dovjem; Avgust Lipovšek, trg. z mešanim blagom na Savi-Jesenici; Henrik Högnigmann, prevoznikstvo in špedicija v Kočevju; Mikko Kafjež, trg. z lesom in ogljem; Edvard Ivanuš, trg. z mešanim blagom v Krškem; Anton Šila, prodaja sadja in zelenjave v Ljubljani; Roža Vukasinović, trg. s čevlji, usnjem itd. v Mariboru; Milan Modic, lesna industrija v Novi vasi pri Raketu. — Izbris: Angela Janč, trg. z meš. blagom v Novem mestu (ker se je opustila).

Vpis v zadržni register. Mlekarska zadruga v Laškem, reg. z. z. o. z.

Likvidacija. Posojilnica v Zatični, r. z. z. n. z. je prešla v likvidacijo.

Občni zbor. Jugoslovensko-češka tvornica bombažnih tkanin, d. d. v Kranju 31. avgusta ob 11 v družbeni pisarni. (Regularna in izprememba pravil, ime družbe in zvišanje števila upravnih svetnikov.)

Gradba železn. proge v Sandžaku. V Sandžaku je samo železnica Mitrovica—Skoplje. Cestni obilinske ceste so popolnoma v derutnem stanju. Kakor sedaj javljajo iz Beograda, je železniško ministrstvo razpisalo licitacijo za gradbo proge Procuplje—Priština. Proga bo dolga 94 km in bo normalnotirna.

Novi viceguverner Narodne banke. Kakor nam poročajo iz Beograda, se je danes vršila seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri je bil izvoljen za podpredsednika član uprave in vršilec dolžnosti viceguvernerja Ljuba Srečković, predsednik zveze izvoznikov.

Pletarska in košarska žola v Ptuj. Kakor nam poročajo iz Beograda, je danes minister trgovine in industrije dr. Spaho podpisal odlok o ustanovitvi pletarske in košarske žole v Ptuj. Žola se bo otvorila še v teku tega leta.

Angleško posojilo za stabilizacijo dinarja. Diplomatski sodrnik »Daily Telegraph« pozdravlja ureditev našega dolga v Angliji in javlja, da Jugoslavija že nekaj časa razpravlja z Anglijo in finančnim ministrom o vprašanju stabilizacije. Verjetno je, da bo Jugoslavija zaprosila in tudi dobila posojilo za stabilizacijo dinarja na angleškem trgu.

Iz ameriškega gospodarstva. Umrli je predsednik ameriškega jeklarskega trsta Gary, ki ni bil samo vodilna oseba v gospodarskem življenju, ampak je imel temu primerno besedo v politiki. Danes je jeklarski trst največje podjetje sveta. Zaposluje okoli 300.000 delavcev in je lani proizvedel 20 milijonov ton jekla (vsa Unija 50 milijonov). Trsta — U. S. Steel Corporation — ne dosega nobena druga družba v jeklarski industriji. Boj za njegovo nasledstvo se je začel. Največji izgledov ima Dupont, predsednik General Motor Corporation. — Nadalje poročajo, da je umrl Armour, lastnik tvrdke Armour in Co. v Chicagi, ki je največje podjetje mame industrije v Uniji in na celim svetu. Imenovali so ga »kralja mesa«.

Deflacijska politika v Italiji. Amortizacijska blagajna bo v septembru t. l. kupila za 300 milijonov lir drž. papirjev, ki zapadejo prihodnje leto. Indeks cen v veletrgovini znaša sedaj 491 in je najnižji od leta 1922 sem.

Borzo

Dne 18. avgusta.

DENAR.

Na današnjem deviznem trgu je napram včeraj beležiti neznatno izpremembo kurza Berlin, nadalje je bila danes Italija trgovana po 309.75 napram 309.25 včeraj, vendar ni bilo dosti blaga na razpolago in je povpraševanje ostalo nezadovoljno. Promet v Italiji je znašal samo 35.000 lir napram 210.000 včeraj. Skupno je bil promet danes znatno manjši kakor včeraj. Največji je bil v devizi Curih, potem London in Dunaj. Privatno blago je bilo v devizah: Trst, Newyork in Praga, dočim je Narodna banka dala Curih, London, Dunaj in Berlin. Mednarodno je bil danes Berlin čvrstejši, zaradi sklepa trgovinske pogodbe med Nemčijo in Francijo.

Ljubljana, Devize: Berlin 13.514—13.544 (13.53—13.525). Curih 10.9551—0.965 (10.95). Dunaj 7.9925—8.0225 (8.0075). Newyork 56.70—56.90 (56.80). Praga 168.20—169 (168.60). Trst 908.75—910.75 (909.75). London 275.85—276.65 (276.25).

Zagreb. Berlin 13.51—13.54. Curih 10.955—10.965. Dunaj 7.9913—8.0213. London 275.85—276.65. Newyork 56.695—56.893. Pariz 222.50—224.50. Praga 168.20—169. Trst 908.92—910.92.

Curih, Beograd 9.125. Amsterdam 207.85. Berlin 123.97. Budimpešta 90.50. Madrid 87.70. Dunaj 73.25. London 25.2175. Newyork 518.70. Pariz 20.3450. Praga 15.37. Trst 28.2850. Bukarešt 3.21. Sofija 3.75. Varšava 57.90.

Trst. Beograd 32.30—32.35. London 80.20—89.27. Newyork 18.34—18.36. Pariz 71.80—72.

Dunaj. Devize: Beograd 12.49. Kodan 190.10. London 34.5075. Milan 88.78. Newyork 700.80. Pariz 27.8225. Varšava 79.28. Valute: franc. frank 27.00. lira 38.80. dinar 12.496. češkoslovaška krona 21.045.

Praga. Devize: Lira 138.85. Zagreb 59.35. Pariz 132.35. London 163.90. Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Danes so začele notirati na ljubljanski borzi delnice Tvornice za dušik, Ruše. Kurs je bil 260—270; v Merkantilni so bile ponudbe po 90 in 80.

Na dunajski borzi je nadaljevala Kranjska ind. svoj dvig in dosegla 50 (včeraj 47.75, predvčerajšnjem 47.25), dočim so Trbovlje nazadovale od 60.30 na 58.75.

V Zagrebu so državni papirji razen agrarnih obveznic narasli. Bančni in industrijski papirji so zanemarljeni.

Ljubljana Celjska 197—199. Ljublj. kreditna 142 den., Merkantilna 90, 80 bl., Prašedion 850 d., Kred. zavod 160 den., Kranjska ind. 370 den., Dušik Ruše 260—270, Vevče 135 den., Stavbna 56 d., Šešir 104 den.

Zagreb, 7% invest. posoj. 86, vojna odškodnina 351, agrari 49.50—50.50, Hipobanka 55—56, Jugobanka 91, Prašedion 850—860, Ljublj. kred. 142 den., Šeširana 485—505, Drava 530—560, Slavonija 16. Trbovlje 475—485, Vevče 135—142.

Dunaj. Podon.-savski-jadran 78.50, Živno 68.70, Hipobanka 7, Alpine 48.90, Leykam 12, Trbovlje 58.75, Kranjska ind. 50, Mundus 164.50, Slavonija 1.80.

BLAGO.

V Ljubljani in Novem Sadu je danes pšenica znatno nazadovala, dočim notira koruza neizpremenjeno. Budimpeštanske vesti vedo povedati o znatnih nakupih Jugoslavije: blago gre skozi Zaklani in Kelebijo na Hrvaško in Slavonijo.

Ljubljana. Les: Zaključeno 5 vrg. testonov; povpraševanje je za: brodarski pod 28 m 14, 15, 16 cm šir. z zarezom in peresom zlobano na eni strani l. II. franko vag. nakl. post. 700 den., trami merk. 4/5, 5, 6, 7 in po kupčavi not. franko vagon meja 290 den., deske smreke-jelka 10 cm naprej media 18/19, 20 mm franko vagon naklad. postaja 430 den.; tendenca neizpremenjena.

Dež. prideliki: pšenica bačka nova 78 kg. 2%, brez dopl., ml. tar., slov. post., 30 dni prompt 342.50—345.50, ista za september 345.50—347.50, sremska 78—79 kg. 2%, ml. tar., slov. post. 30 dni prompt 340—342.50, slavonska 78—79 kg. 2%, ml. tar., slov. post., 30 dni prompt 335—337.50; koruza bačka nav. vozn. slov. post. 30 dni prompt 267.50, čista ml. tar. 262.50, moka pš. lko Lj. pri odjemu celista vagona plač. po prejemu 515; vse samo ponudbe; zaključkov ni bilo; tendenca mirna.

Novi Sad. Pšenica bačka 78 kg 255, bačka 78—79 kg 267.50—300, sremska 78 kg 295—297.50, oves bački 205—207.50, ječmen bački 66 kg 265—270., ječmen sremski 66 kg 262.50—265, koruza bačka 214—215, koruza bačka bela 240—245, koruza sremska par. Indija rel. Bgd. 215—217.50, koruza banatska 212.50—215, moka 0 g bačka 442.50—445, 0 g ban. 435—440, št. 2 bačka 420—425, 5 bačka 390—395, 6 bačka 340—345, 7 280—285.

Cerkveni vestnik

Blagoslovitev novih zvonov na Rakovniku.

Bila je to veličasna slovesnost: od vseh strani Slovenije so prihiteli romarji, zlasti sodruidniki in sodruidnice. V slajnem sprevodu so pripeljali zvonove. Pred svetiščem je čakala duhovščina. Ko se je spreved uvrstil okrog paviljona, pripravljene za blagoslovitev, je ravnatelj zavoda pozdravil zvonove, na kar jih je prevz. g. dr. Dominik Primuš, pomožni škof iz Zagreba, slovesno blagoslovil. Blagoslovitvi so prisostvovali zastopniki velikega župana svetnik dr. Andreja, predsednik oblasti skupščine dr. Nalčen, svetnik dr. Mar. ravnatelj policije dr. Guštin in več drugih odličnih osebnosti. Po posvečitvi so potegnili zvonove v zvonik. Zvečer ob sedmih so prvi slovesno zapeli in po zdravilni procesiji, ki se je s prizganimi svetili in s kipom Marije Pomoč. razvila proti Dolenjski cesti. Svetišče in zavod sta bila sijajno razsvetljena. Drugi dan je bil praznik sodruidništva. Bili so govori, razne slovesnosti, posebni sestanki, bil je praznik velikega navdušenja.

Orel

Vrhnjska orlovsko okrožje priredi v nedeljo dne 21. avgusta celodnevno prireditev v Verdu pri Vrhniki. Spored: Ob osmih zbirališčih, nato odhod k sv. maši, pri kateri poje cerkveni zbor staroslovensko mašo. Po maši odhod v Vard. Popoldne ob pol starih javni nastop celega okrožja v Matjaževki, po nastopu se vrši tek na 1000 metrov, nato sledi družabna zabava. — Vstopnina: Sedež 8, stojlišča 4 Din, otroci 2 Din. Pri prireditvi sodelujeta dve godbi. Vsi naši prijatelji vladno vabljeni!

Naše dijaštvo

Informacije glede vpisa na univerzo in vso ga, kar treba pri vpisovanju in pozneje, daje Jug. Kat. Akad. društvo »Danica« v svojem lokalu v Akademskem domu, prišliše levo, vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne. Tudi potrebne listine ob vpisu na univerzo Vam bo društvo preskrbelo. Treba se je samo zglasti.

Turistika

IZREDNI OBČNI ZBOR SPD.

Sinoči ob pol devetih je otvoril predsednik osrednjega odbora SPD dr. Fran Tominešek izredni občni zbor osrednjega odbora SPD. Po pozdravnem nagovoru ugotavlja predsednik, da je razveseljivo videti veliko udeležbo članstva tudi na izrednem obnem zboru. Izredni občni zbor se je sklical radi volitev osrednjega odbora po novih pravilih, ki so potrjena tako od ljubljanskega, kakor tudi od mariborskega velikega župana. Voliti je treba najprej predsednika in pa 14 odbornikov ter 5 namestnikov. Ker ni pomisleka, se volji po vzklidu. Tako je bil soglasno izvoljen za predsednika O. O. dosedanjí predsednik g. dr. Fran Tominešek. Nato je bila predložena oficialna lista odbornikov in namestnikov, ki naj bi se izvolili za nadaljno dobo treh let. V osrednji odbor: Prof. Janko Mlakar, Ivan Tavčar, dr. Fran Pavlin, Maks Hrovatni, Rudolf Rozman, Viktor Naglas, ing. Skof, dr. Stanko Tominešek, Alojzij Knafelc, Jože Jeretinek, dr. Josip Tlačar, Janez Kveder, prof. Janko Ravnik, Gvidon Čadež. — Namestniki: dr. Filip Orel, dr. Stanko Kmet, Anton Bervar, Ivan Sabec, Mišo Vljaj. — Preglednika računov: Emerik Ferline, Franc Škerlep.

Lista je bila soglasno sprejeta. Izvolitev delegatov osrednjega odbora v skupščino širšega osrednjega odbora se prepusti osrednjemu odboru.

Nato so sledile slučajnosti, pri katerih se je oglašil k besedi g. Rasto Pustoslavšek, ki je ostro kritiziral napadanje naših in inozemskih mirnih oseb od gotovih neodgovornih ljudi v Cojzovi koči. Taki slučaji so se dogajali zadnje dni v Kamniških planinah. Tudi nekateri mladi turisti, slabega imena, ki pa najbrže niso člani nobenega naših planinskih društev, se obnašajo naravnost zločinski in ogrožajo mirne in poštene turiste. Apelira na velikega župana, da preišče energično te zadeve v Cojzovi koči. Predsednik g. dr. Tominešek izjavlja, da bo oba slučaj temeljito preiskal. Nadzornik Wester predlaga, da naj se društvo primerno opraviči napadenim Bavarcem, uglednim turistom. Za slučaj, da so bili napadali člani SPD, naj se izključijo. Nadalje predlaga g. nadzornik Wester, da naj se preišče tudi incident na italijanski meji, ki nam je toliko škodoval, da sedaj ne smemo prehajati čez italijansko mejo. Tudi omenjene ljudi je treba, če so člani SPD, izključiti iz društva: K besedi se je oglašil še g. Milko Krapež, ki je ostro kritiziral neprijazno vedenje oskrbnice in pijančevanje nekaterih domačinov v koči na Begunjski. G. nadzornik Janko Pretnar razjasnjuje slučaj v Cojzovi koči, ki se je zgodil zadnji nedeljo.

Ob tri četrti na deset je bil lepo uspeši izredni občni zbor zaključen.

Sport

SK Jadran. Danes ob 19.30 sestanek sledečih igralcev v Koleziji: Peter Logar, Ivo Steiner, Kos, Bončina, Pokorn, Zomer, Znidarič, Brar, Rape, Gaudi, Jerina, Banovec, Rogac. Sestanek je brez-pogojno obvezen za vse imenovane. — Tajnik.

PETNAJSTILETICA SK SLOVANA.

V dneš od 21. do 28. t. m. proslavi naš drugi najstarejši klub SK Slovan 15 letnico obstoja. Med drugim je organiziral SK Slovan pri tej priliki tudi jubilejni nogometni turnir, katerega se bodo udeležili Ilirija, Jadran, Hermes, Slavija ter seveda Slovan. Zmagovalec v jubilejnem turnirju prejme darilo mesne občine ljubljanske. Turnir sam pa bo obenem pokazal, v koliko so naši prvotrazredni klubi napredovali tekom poletja. Za nedeljo dne 21. t. m. sta določeni dve tekmi. In sicer

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

Jaz itak nisem vsega tega maral, in ne bi bil niti trenutek ostal tam, ampak takoj odšel proč, samo Gruša se mi je hudo smilila in nikakor nisem mogel poizvedeti, kam se je vendar zgubila. Vsi prejšnji sluge, katere sem vprašal, so molčali: videlo se je, da so dobili strogo prepoved. Jako težko se mi je končno posrečilo zvedeti od neke dvorske starke,³ da je Grušenjka bila tu še pred kratkim. »Samo kakih deset dni je minulo,« je rekla, »da se je nekam s knezom odpeljala v njegovem vozu in odtodaj je ni bilo več nazaj.« Tekel sem h kočijažem, ki so ju bili peljali. Začel sem vpraševati, a tudi ti niso nič rekli. Zvedel sem samo, da je baje zamenjal knez konje na poštni postaji, svojo vprego poslal nazaj, sam pa se odpeljal z Grušo naprej z najetimi konji.⁴ Letal sem sem in tja, a vse je bilo zaman, nikjer nisem našel sledu. Bal sem se, da jo je neusmiljeni človek kratkoma ugonobil. Saj jo je lahko zaklal z nožem ali ustrelil iz pištole, jo vrgel nekje v jarek v gozdu in zasul s suhim listjem ali pa jo utopil v vodi... Knez je bil nasilen človek in bi to prav lahko storil. Saj mu je bila napoti pri poroki. Jevgenija Semjonovna je govorila resnico. Gruša ga je ljubila, hudobneža, z vso svojo strastno, nebrzdano cigansko ljubeznijo; a ni mogla vsega tega pretrpeti in se udati v usodo, kakor je to storila Jevgenija Semjonovna, Rusinja in kristjanka. Ta je žrtvovala knezu vse svoje življenje, njemu na ljubo je to svoje življenje sežgala kakor krotko lučko. A Grušin ciganski ogenj je moral vzplamteti kakor čadna grmada,

³ Dvorski sluga so živeli zase v graščini in so dobili od gospoda plačo v živilih ali pokojnino. Niso imeli polja kakor ostali tlačani.

⁴ Državna pošta je nadomeščala takrat še nepoznane železnice. Potnik je lahko dobil konje tudi za svoj voz.

čim ji je rekel zastran poroke. Bog ve, kako je tedaj zdijvala, in jo je najbrž ugonobil.

Čimdelj sem nosil te misli v glavi, tem bolj sem se pričel, da se ni moglo drugače zgoditi. Zato mi je bilo hudo videti, kako so se vsi pripravljali na knezovo poroko s predvoditeljevo hčerko. Ko je napočil dan za svatbo, so dobili vsi slugi živopisane pasove in sploh novo obleko, kakor se je spodobilo za njih opravke. Jaz pa nisem oblekel ne pasu ne praznične noše, pustil sem vse v svoji kamrici v konjušnici. Odšel sem navsezgodaj v gozd in tam blodil bogvezakaj od samega večera. Vedno sem mislil, da menda še kje najdem njeno umorjeno truplo. Prišel je večer. Stopil sem ven iz gozda in se usedel na strmini ob reki. Onstran vode se je svetila in žarela v luči gospodske hiše. Tam se je pričela svečanost, so se zabavali gostje in je donela godba, daleč se je slišala. Jaz pa sem sedel in sedel. Nisem več gledal hiše, temveč vodo, v kateri je odsevala vsa ta luč. Vodne struje so se lesketale kakor stebrovi: zdelo se mi je, da se vidijo skozi valove povodne palače. Postalo mi je tako hudo in tožno, da se mi je dogodilo, česar nisem doživel niti v ujetništvu: Pričel sem govoriti s prikaznijo. Klical sem jo, mojo nesrečno Grušenjko, z milim glasom, kakor se pripoveduje v pravljici o Alenčici, ki jo je klical njen bratec.⁵

— Moja sestra, moja Grušenjka! — sem klical, — odklikni se mi, odzovi se mi! oglaš se, prikaži se vsaj za trenutek! — No, in kaj bi vi mislili, gospodje! Zastokal sem na ta način trikrat in mi je postalo hudo. Vedno se mi je zdelo, da teče nekdo k meni. Glej ga, zdaj je že pritekel, vije se okoli mene, mi šepeta na uho in mi gleda čez ramena v obraz... Nenadoma je pridrvlo nekaj iz nočne teme naravnost na me!... Obesilo se mi je na vrat in je krčevito drgetalo...

⁵ V ruski pravljici o izgubljenih otrocih postane bratec žrtev povodnega moža.

Sedemnajsto poglavje.

Malo da se nisem zgrudil od strahu, a vendar še nisem izgubil zavesti in sem čutil, da drgeta in vzdihuje poleg mene nekaj živega in lahkega. Človek bi mislil: obstreljen žerjav je. Slišati ni bilo nič.

Opravil sem natihem molitev, in kaj bi vi mislili, gospodje? Tik pred svojim obrazom sem zagledal Grušin obraz...

— Dragica moja, revica! — sem rekel. — Ali si še živa ali si se mi prikazala z onega sveta? Ne prikrivaj nič, povej mi resnico. Saj ne bom imel strahu pred teboj, ti nesrečna sirota, četudi si mrtva. Nato je pregloboko vzdihnila z vsemi prsi in rekla:

— Živa sem.
— Ne, pa hvala Bogu, — sem zaklical.
— No, ne, pobegnila sem, da umrem.
— Kaj ti je, Gruša, Bog te obvaruj, — sem jo ustavil. — Čemu naj bi umrla? Odtod pojdeva in srečno bova živeła. Jaz bom zate delal, postavil bom zate, revica, posebno kamrico in boš pri meni živeła kot ljuba sestra.

— Ne, — mi je odgovorila, — ne, Ivan Severjanič, ti moj dobri, dragi, zvesti prijatelj. Sprejmi večno hvaležnost od uboge sirote za tvoje besede. A ne sme mveč živeti. Sicer bi obupana ciganka lahko upropastila nedolžno dušo.

Vprašal sem jo:
— O kom zdaj govoriš? Čigava duša se ti smili?
— Na njo mislim, — mi je odvrnila, — na mlado ženo mojega zapeljivca. Vem, da je mlada duša in ni ničesar kriva. A vem tudi, da ji vendar ne bi prizanese moje ljubosumno srce. Sebe bom upropastila in tudi njo.

— Kaj ti je! — sem zaklical, — stori sveti križ! Saj si vendar kristjanka. Pomisli, kaj bo potem s tvojo dušo?

=====

LJUDSKA KNJIZNICA iz zahvalnosti Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek. A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta 24 Din, vez. 32 Din. — 24. zvezek. A. Marby, Hanka. Lužičko-srbska povest. 22 Din, vez. 30 Din. — 25. zvezek. Huggard, Hči cesarja Monreume (v tisku) — 26. zvezek. C. Lorenzini, Stotek in njegovo burkasto življenje. 14 Din, vezano 22 Din. — 27. zvezek. Pregel, Otroci solnce (v tisku).

=====

nastopita kot prvi par Hermes: Slavija, takoj nato pa Jadran: Slovan. Zmagovalec v teh tekmah igra ta nato v semifinalu med seboj, zmagovalec iz te tekme pa nastopi dne 8. t. m. proti Iliriji. Podrobnosti javimo prihodnje dni. Že danes pa opozarjamo občinstvo na to proslavo ter apeliramo nanj, da se jubilejnih prireditelj SK Slovana v čim večjem številu udeležuje.

AVSTRALSKI VTISI

Tajnik kluba Vršovice, ki je s tako velikim uspehom igral v Avstraliji, poroča zanimive podatke o tej turneji. »Naš avstralski obisk je imel poln uspeh; pripomogel nam je do njega prisrčen sprejem vse javnosti, ne samo sportne, izredno ugodno ocenjevanje v vseh dnevnih in strokovnih listih, gostoljubnost državnih, mestnih in sportnih uradov. Potovanje iz Sydneya proti zahodnoavstralskemu pristanišču Fremantle, takrat, ko smo se vračali, je bilo en sam slavnostni sprevod; in vsaki veliki postaji so nas čakali zastopniki vseh uradov, časnikarji in sportniki, da se nam zahvalijo za naš obisk in nam voščijo prijetno potovanje domov ter skorajšnje svidenje. Če bodo v prihodnjem letu prišli Avstranci v Evropo, še ni gotovo. Mislili so sicer, da pošljejo olimpijsko moštvo v Amsterdam, a ekspedicijska bi bila zelo draga.«

Drugje beremo: »Uspešno turnejo kluba Vršovice moremo ceniti v polnem pomenu šele sedaj, ko smo dobili prekomorske avstralske časopise, pa najsi bo to glede propagande kot glede sportne strani. Vsi časopisi prinašajo slike posameznih igralcev ter vsega moštva in prinašajo razgovore s spremljevalcem kluba. Ne samo sportno, temveč tudi trgovskopolitično se bo učinek pokazal; avstralski listi opozarjajo na direktno trgovske stike s Češkoslovaško, s izločenjem londonskega posredovalca. Sicer je to morda seme, ki bo pozneje rodilo sadove; izven dvoma je pa sportni uspeh, ki sta si ga priborila človek, nogomet in njegove metode na oddaljenem kontinentu. V debelem tisku prinašajo avstralski listi poročila o igrah, v celih stolpcih, polna navdušenja. Vsakega posameznega igralca natančno in na široko orišejo in opišejo, kaj zna in kako igra. Napetost je bila na višku, ko so nastopili Čehi po sedmih zmagah proti najmočnejšemu moštvu, onemu iz Novega Južnega Walesa. Prireditelji so spesili poluradno pozdravno pesem in so jo prodajali v nešteti izvodih; ko so češkega kapitana tehtali, so ga fotografirali in so ga obdovovali kot oceanskega aviatika. Listi so se prepirali, kje bo stal ta igralec, kje oni, itd., in so pripravili ozračje napetosti, ki se je tudi v polni meri javila. Prišlo je do boja, močne volje do zmage proti metodiki, in prva je zmagala. Cele vrste fotografij so napravili, ki nam kažejo pravi značaj avstralske igre, prej rubry kot soccer (soccer imenujejo angleško govoreče dežele naš nogomet). Vsi listi so isto ponavljali: Igra gostov je premlajša, kombinacija čudovita, a premalo je energije pred vratmi. Zaključek 5:4 za Avstralece je bil v teh razmerah za Čeha še prav ugoden, zlasti še, ker so igrali z dvema ranjenima igralcema.«

Spet vidimo, da nas svet po sportu dosti bolj spozna in se dosti bolj nauči ceniti nas kakor po vsej diplomaciji.

AMERIKA IN AMSTERDAM.

Razmah lahke atletike v Evropi, zlasti na Nemškem vzbuja v marsilkom upanje, da bo mogoče leta 1928 spodmakniti Amerikancem stolček lahkoatletikega prvenstva. Pa bo bolj težko šlo. Preglejmo uspehe Amerikancev v zadnjem času. — »Slovenec« jih je veliko že navedel, kakor so bili pač javljeni, drugo tukaj izpolnimo:

Na kratke razdalje je Amerika še zmeraj prva. Stirje sprinterji, Borah, Quin, Alderman in Pappas, tečejo 100 y vselej v 9.6, Schultz v 9.7. Na 9.8 so prišli letos Paddock, Miller, Wycosse, Slocum in Rucker. Enake so razmere na 220 y (okrog 200 m). Zrvi je Wycosse, z 21 sekundami, nato pridejo Miller, Borah, Rucker, Rockwell in Glendenwin, 21.6 je tekkel Locke itd.; pod 22 jih je še cel tucat. Na 440 y vodi Spencer s sijajnim časom 47.8 (svetovni Liddelov rekord na 400 m je 47.6, a 440 y je nad 402 m); pod 50 so tekli v tej seziji Philips, Ross, Eagle, Chapman, Alfine, Me Arthur, Swowe in Baird. Seveda so bili isti uspehi doseženi na idealnih ameriških tekališčih z 220 y dolgo ravno progo. Atleti so večinoma dijaki iz Kalifornije, in ta ne pozna zime. Slabše je v US s srednjimi razdaljami. Haggerty je tekkel pol milje (804.665 m) v 1:56.1, Hogan, Levofey in Mc Kenna v 1:56.5. Za rezervno na to progo ima Amerika še Martina (koliko jih je, teh Martinov) Helfricha, Hahna in Watsona. Najboljša čas na 1 miljo (1609.33 m) je dosegel Wills s 4.21, s čimer bi v Evropi nič ne opravil. A Hahn je tekkel svoj čas že 4.12 in je najhujši tekmelec Skandinavcev, ki so prvaki na daljših progah. To prvenstvo hoče Amerika Skandinavcem vzeti in se je zatekla k Indijancem, ki so znani kot krasni vztrajnosilni tekači. Sedaj jih pridno trenirajo, vse se vrši na tihem, presenetiti hočejo.

120 y lese je teklo sedem atletov pod 15 sekundami; Werner v 14.4! (torej je le res, nismo mogli verjeti), Nichols, Leistner in Maxavell v 14.6, Welsh, West in Wells v 14.8, štirje porabijo 15 sekund.

V skoku na daljavo ima Amerika poleg Hubbarda polno atletov, ki skočijo nad 7.2 m daleč. Vemo, da je skočil Hubbard 7.84 m, za 5.6 pod lastnim svojim rekordom, in brali smo, da je dosegel v treningu tudi še 8 in pol m! Visokošolsko prvenstvo je dobil Bates s skokom 7.53. Hill je

skočil 7.47 m daleč, par centimetrov manj Flanagan in Zombro, Dyer 7.39, Meeks 7.35, Deacon 7.32, trije drugi nad 7.30 itd.

Osborn v višinskem skoku letos ni prišel na 2 m; skok 1.98 je moral deliti s Kingom; Work je skočil 1.97 m visoko, Burg 1.93, Bruns in še trije drugi 1.93 m.

Vemo že, da je preplaval Carr ob palici 29. maja 4.267 m in da je zboljšal s tem Hoffov svetovni rekord. — Vemo tudi, da Hoff to zanika in pravi, da višina ni bila pravilno izmerjena. — Carru za petami sta Barnes in Williams s 4.12 m; brali smo tudi 4.20 m. Me Ginnes in Droegenmueller sta skočila 4.04 m visoko, Smith in Edwards 3.97, trije drugi nad 3.90. Zaloga je torej precejšnja.

V sunku s kroglo vodi Hoffman s 15.15 m, za njim pride Kuck s 14.80, Kreutz 14.75 in štirje drugi nad 14.40. Kje so Hartranft, Houser in Hills? Vidimo, da se bo bil v tej disciplini hud boj, in Fince Järvinen je prišel že na 15.20, David in Daranyi se sučeta okoli 15 m in Nemej tudi že.

Tudi v disku so isto. Hoffman ga je vrgel 47.05 m daleč, a isto razdaljo je dosegel tudi že Nemej Hoffmeister. Dalje omenjajo Houserja s 45.82, Thornhilla s 44.92, Labesa s 44.68 itd. Diskos ni več ameriška in finska domena.

Kladivo Amerikancem ne frči več tako daleč iz rok kot je frčalo svoj čas Grathu ali Flannaganu. Niti na 50 m niso letos prišli, so slabši kot Angleži.

Tudi kopje ni na višini Skandinavije. Enajst atletov je doseglo 58 m in čez, največ Hines z 62.49 m. Pisali smo pa, da je pri srednješolskih prvenstvenih tekmah vrgel Meres kopje 62.54 m daleč; to bi bil torej bodoči talent.

Splošno lahko rečemo, da je v večini disciplin stališče Amerikancev še zelo trdno, a ne več tako kot pri prejšnjih olimpijadah. Celo na kratke razdalje v teku bodo imeli dosti opravka, da se bodo Evropejcev otresli, na srednje pa še bolj; spominjamo le na Peltzerja, Loweja ter na zadnjič imenovano francosko štiričlansko gardo Martin, Wiath, Feger in Baraton, ki so tekli 800 m vsi pod 1.56. V teku čez lese Amerikancem pač ne bo mogel nihče do živga, dolge razdalje bodo izvajali morda Skandinavci (Nurmi, Ritola, Stenroos), skoki na daljavo, v višini in s palico bodo ostali Amerikancem, troskok bo najbrže angleški; meti so pa vsi negotovi, tako diskos in krogla kot kladivo in kopje; najmanj še kopje. Nekako tako bi rekli glede Amerikancev, v splošnem: Ne ja, še bo šlo, a ravno toliko, da bo šlo.

ALOJZIJ SVETE

trg. sotrudnik

ADICA OREHEK

trg. hčerka

poročena.

Brezje, 15. avgusta 1927.

Primarij dr. Ivan Rajšp

Celje, Krekov trg 8

zopet redno ordinira.

Tvornica kvasa

sprejme v stalno službo obratovodjo odnosno varilnega mojstra s strokovno predizobrazbo, nadalje tudi več uslužbencev, ki so doslej službovali dalj časa v enakih podjetjih. — Ponudbe s spričevali je vpsolati na Boh & Križnič, Ljubljana, Poštni predal 146.

Marijo Bergant

Okrepčana s tolažili sv. vere je po dolgi in mučni bolezni danes 18. avg. ob 8. jutraj šele v 64. letu starosti zatisnila k večnemu počitku svoje trudne oči.

Pogreb predrage rajke bo v soboto 20. avg. ob 7. jutraj iz hiše žalovanja v Krascah na župnijsko pokopališče sv. Martina v Moravčah.

Naj počiva v rajskem miru! Krasce, pri Moravčah, 18. avg. 1927.

ZALUJOČI SORODNIKI.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1'50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Fant, 15 let, išče mesta

VAJENCA

za ključavničarsko ali kovaško obrt. — Naslov v upravi pod štev. 6398.

Prosle službe

Služba ORGANISTA in Cerkvenika

se razpisuje v Kresnicah. — Nastop 1. oktobra 1927.

UČENKO

poštenih staršev sprejme VOIKA, Krekov trg.

Iščem kuharico

za vse, za Jesenice, hotel PAAR, za privatno kuhinjo; plača 400 Din, vstop takoj. 6421

Dijaki

DIJAKINJA

I razr. gimn. i. š. e. hrano in stanovanje pri krščan. družini v bližini Zvezde. — Ponudbe na L. Erjavca, Medvode.

Stanovanja

Opremljeno SOBO takoj oddam. — Rimska cesta št. 6, I. nastr.

Mirna stranka z 1 otrokom išče

STANOVANJE

v mestu ali okolici, za takoj ali pozneje. Soba in kuhinja. Plača tudi za pol leta naprej. Ponudbe prositi na upravo lista pod šifro: »Eden otrok« 6405

Kdo proda?

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah Černe, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

KLAVIR KUPIM.

Ponudbe na upravo lista pod: »Klavir« št. 6426.

Razpisujemo dobavo

raznih delov

za Wolfove jamske svetiljke. Ponudbe je predložiti do 6. septembra t. l. Več se izve pri Direkciji državnega premoženja Zabukovca, p. Griže. 6420

Kupim 12 komadov 8 do 10 m dolgih

STARIH TRAVERZ

ali železnih tračnic. Ponudbe na Anton Vidmar, Ambras 24, pošta Zagradec. 6414

Naša obrt

Krušno moko n rženo moko vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Dr. Ivan Eržen

zobozdravnik v Kranju

ne ordinira od 18. do 31. avg.



Vsegamogočnemu Bogu je dopadlo poklicati k Sebi našega iskreno ljubljene soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Franc Lapornika

rudniškega upravitelja v pokoju

ki je po kratki mučni bolezni, v 74. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v sredo dne 17. t. m. ob 9 zjutraj zatisnil svoje blage oči. — Pogreb s sv. mašo v farni cerkvi bo v soboto dne 20. t. m. ob 9 zjutraj. Vse prijatelje in znanke pokojnika prosimo tihga sožalja.

Trbovlje, dne 17. avgusta 1927.

ALOJZIJA LAPORNIK, soproga.

Inž. Franc Lapornik, sin. — Ana Lapornik, šolska uprav., hčerka. — Magda Lapornik 10j. Paravan, sinaha. — Edo in Ada Lapornik, vnuka.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob smrti nepozabnega soproga

Miha Dernovška

se tem potom vsem najpriščneje zahvaljujem.

Posebna zahvala pa bodi izrečena g. zdravniku dr. Neubergerju za blagotno lajšanje bolečin, častiti duhovščini, cenjenemu lovskemu društvu za izkazano zadnjo čast, g. govorniku za globoko občuten poslovilni govor, pevskemu društvu »Svoboda« za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov in vsem onim, ki so spremlili draga mi pokojnika na njegovi zadnji poti.

Hrastnik, 18. avgusta 1927.

ANTONIJA DERNOVŠEK, žal. soproga.

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Ivan Križnar
krovec
Ljubljana, Hrenova ul. 9

IVAN JAVORNIK
mesar
Ljubljana, Domobranska c. 7
Stejnica poleg Zmajkega mostu

Blaž Jančar
pleskar
Ljubljana, Breg

KNJIGOVESNICA K. T. D.
V LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II

Deželna lekarna
pri »Mar. Pomagaj«
Mr. ph. M. Leustek
Ljubljana, Resljeva cesta 1

K. Pečenko
trgovina vseh vrst usnja
in čevljarstvih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOU & BRICELJ
črkoslikarja, Ljubljana
Resljeva cesta 2
Telef. 2908 Ustan. 1903

Franc Fojan
splošno krovstvo
Ljubljana, Galjeveca 9
pri dolenj. kolodvoru.

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Krekov trg 7

KOVAČIČ & JAPELJ
trgovina s spec. kolonij.
in materij. blagom
LJUBLJANA, Kongresni trg 19

Stanko Kezele
splošno kleparstvo
Ljubljana
Bohoričeva ulica št. 3

Prodajalna K. T. D.
(H. Ničman)
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.



Oficiri 8. žand. puka javljajo tužno vest, da je njihov visoko cenjeni in ljubljani Komandant, gospod

Marko S. Manigodič

žandarm. potpukovnik, Komandant 8. žandarm. puka, nosilec Ordena Belega Orla

dne 17. t. m. ob 23.30 uri nenadoma preminul.

Pogreb se vrši v petek, dne 19. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti Bleiweisova cesta št. 1, III. nadstr. na pokopališče k sv. Križu.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti našega nepozabnega soproga, očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Emerika Zelinka

veletrgovca

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujem.

Posebna zahvala pa bodi izrečena gg. pevcem za ganljive žalostinke, darovalcem krasnega cvetja in vencev, kakor tudi vsem onim, ki so draga nam pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 20. avgusta ob 8 zjutraj v novi žiškenski cerkvi.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1927.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 18. avgusta 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro- meter	Toplo- ta v C°	Rel. vlažn. v %	Veter in brzina v m	Oblač- nost 0—10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v mm do 7h		
Ljubljana (dvorec)	7	762.3	15.1	82	NE 2	0		26.3	11.3
	14	759.3	26.2	63	W 5	1			
	21	759.5	20.6	71	W 2	0			
Maribor		761.3	17.0	80	SSE 2	0		25	11
Zagreb		762.1	17.0	74	SE 4	0		26	13
Belgrad	8	762.9	23.0	53	mirno	0		24	13
Sarajevo		763.5	16.0	77	mirno	0		24	9
Skopje		763.9	22.0	58	mirno	0		29	11
Dubrovnik		761.2	25.0	34	S 4	0		29	15
Split		761.8	23.0	49	NNE 4	0		29	12
Praga	7	761.6	11.0	—	mirno	0		20	9

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajsko vremensko poročilo za 19. avgusta: Jasno. Proti večeru oblačno. Temperatura se dviga. Vzhodni vetrovi.